

EVANĐELJE PO MATEJU

Rani kršćanski učenjaci jednodušno smatraju kako je Matej, jedan od dvanaesterice Isusovih apostola, pisac ovog evanđelja. Papijas nam kazuje (2. st.) kako je Matej bio prvi koji je počeo sakupljati Isusove logije (izreke). Međutim, većina učenjaka se slaže da Matejevo evanđelje u postojećoj formi nije prvo. Tekst Matejeva evanđelja nastajao je pod snažnim utjecajem Markova evanđelja. Matej je koristio to evanđelje (koje suštinski predstavlja djelo apostola Petra) kao okvir kako bi iznova objelodanio svoju zbirku Isusovih izreka u što djelotvornijem obliku. Skorašnji uvidi u svitke jasno stavljaju do znanja kako je Matejevo evanđelje napisano domalo nakon 50. god. n. e., što bi moglo značiti da je Markovo evanđelje, ipak, prvo i starije. Matejevo, Markovo i Lukino evanđelje pripadaju skupini srodnih (sinoptičkih) evanđelja, zbog čega je sličnost i sadržinska podudarnost u pripovijedanju tako velika.

Jevrejska narav Matejeva evanđelja navodi na pomisao da je ono moglo biti napisano u Palestini, premda postoji i drugo mišljenje koje svjedoči da je ono napisano u sirjačkoj Antiohiji. Tekst evanđelja, kao i cijeli Novi zavjet, napisan je na grčkom, a njegovi su čitaoci, uglavnom, mogli biti jevreji. O tome dostatno svjedoči terminologija preuzeta iz starozavjetnog teksta, kao što su sintagme “kraljevstvo nebesko” i “Otac nebeski”, dok za Isusa, kao kralja, uzima naslov “sin Davidov”. Osim toga, uz česte i izravne aluzije na biblijski starozavjetni tekst, Matej nerijetko govori i o ispunjenju starozavjetnih obećanja i navještenja. To, naravno, nikako ne znači da je Matejevo evanđelje ograničeno samo na jevrejsku zajednicu, već nudi i univerzalne poruke.

Temeljna svrha pisanja evanđelja ogleda se u piščevu nastojanju da uvjeri jevrejske čitaoce da je Isus njihov mesija na kome se ispunjavaju biblijska starozavjetna obećanja i navještenja, posebno i skoro do detalja opisujući i naglašavajući Isusovo davidovsko rodoslovlje koje seže do samog Abrahama. Svoje evanđelje Matej nastoji jevrejskim čitaocima predstaviti kao novu Toru, a Isusa kao novog Mojsija.

Rodoslov Isusa Pomazanika

1 Rodoslov Isusa Pomazanika¹, sina Davidova, sina Abrahamova: (2) Abraham rodi Izaka, Izak rodi Jakova, a Jakov rodi Jehudu i braću njegovu. (3) Jehuda s Tamarom rodi Pereca i Zeraha, Perec rodi Hecrona, a Hecron rodi Rama. (4) Aram rodi Aminadaba, Aminadab rodi Nahšona, a Nahšon rodi Salmona. (5) Salmon s Rahabom rodi Boaza, Boaz s Rutom rodi Obeda, a Obed rodi Jišaja. (6) Jišaj rodi kralja Davida.

David rodi Solomona s Batšebom, koja bijaše Urijahova žena. (7) Solomon rodi Rehabama, Rehabam rodi Abijaha, a Abijah rodi Asu. (8) Asa rodi Jošafata, Jošafat rodi Jorama, a Joram rodi Uzijaha. (9) Uzijah rodi Jotama, Jotam rodi Ahaza, a Ahaz rodi Hezekiju. (10) Hezekija rodi Manašea, Manaše rodi Amona, a Amon rodi Jošijaha. (11) Jošijah rodi Jekoniju i braću njegovu u vrijeme izгона u Babilon.

(12) Poslije izгона u Babilon: Jekonija rodi Šealtiel, a Šealtiel rodi Zerubabela. (13) Zerubabel rodi Abihuda, Abihud rodi Elijakima, a Elijakim rodi Azura. (14) Azur rodi Cadoka, Cadok rodi Jakima, a Jakim rodi Elihuda. (15) Elihud rodi Eleazara, Eleazar rodi Matana, a Matan rodi Jakova. (16) Jakov rodi Jozefa, muža Marije, koja rodi Isusa, koji se zove Pomazanik.

(17) Tako svih naraštaja od Abrahama do Davida ima četrnaest; od Davida do izгона u Babilon četrnaest naraštaja, i od izгона u Babilon do Pomazanika četrnaest naraštaja.

Isusovo začće i rođenje

(18) A ovako se zbilo rođenje Isusa Pomazanika: kad njegova majka Marija bijaše zaručena za Jozefa, prije negoli se oni sastadoše, doznade se da je ona zanjela po Duhu Svetome. (19) I Jozef, muž njezin, kako bijaše čovjek pravedan i ne htjede je osramotiti, naumi da je otpusti potajno. (20) Dok je on još o tome razmišljao, gle, ukaza mu se u snu

¹ Grč. *Hristos*.

anđeo Gospodnji i reče: "Jozefe, sine Davidov, nemoj se bojati da uzmeš Mariju za ženu, jer je ono što je u njoj začeto od Duha Svetoga. (21) Ona će roditi sina, a ti mu nadjeni ime Isus², jer on će spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

(22) A sve se to zbilo da se ispuni ono što je Gospod progovorio po proroku: (23) "Evo, djevica će zanijeti i sina roditi, i nadjenut će mu ime Emanuel", što znači "Bog je s nama". (24) I Jozef se probudi pa učini kako mu je anđeo Gospodnji zapovjedio, i uze Mariju za ženu, (25) ali ju je držao kao djevicu dok ona ne rodi sina; i nadjenu mu ime Isus.

Posjeta mudraca

2 Kad se Isus rodio u Betlehemu judejskom u danima kralja Heroda, stigoše s istoka mudraci³ u Jerusalem pitajući: (2) "Gdje je novorođeni kralj jevrejski? Jer mi smo vidjeli njegovu zvijezdu kako se javlja i došli smo da mu se poklonimo."

(3) Kad to ču kralj Herod, uplaši se, a s njim i sav Jerusalem. (4) On okupi sve glavne svećenike i pismonošce iz naroda te ih upita gdje se treba roditi Pomazanik. (5) Oni mu rekoše: "U Betlehemu judejskom, jer tako je zapisano po proroku: (6) 'A ti, Betleheme, zemljo Jehudina, nipošto nisi najmanji među poglavarima jehudinskim, jer iz tebe će izići vladar koji će biti pastir narodu mome Israilu.'"

(7) Tad Herod potajno pozva mudrace i od njih saznade tačno vrijeme kad se zvijezda ukazala. (8) I posla ih u Betlehem i reče: "Idite i pažljivo tražite to dijete; a kad ga pronađete, javite mi, da i ja dođem te mu se poklonim." (9) Saslušavši kralja, oni krenuše; a zvijezda, koju bijahu vidjeli kako se javlja, išla je pred njima dok ne dođe i ne stade nad mjestom gdje bijaše dijete. (10) Kad ugledaše zvijezdu, silno se obradovaše. (11) Pošto udoše u kuću, ugledaše dijete s Marijom, majkom njegovom; i padoše ničice i pokloniše mu se. Zatim, otvorivši svoje riznice, darovaše ga zlatom, tamjanom i mirhom. (12) I kako bijahu u snu upozoreni da se ne vraćaju Herodu, mudraci krenuše u svoju zemlju drugim putem.

Bijeg u Egipat

(13) I kad otiđoše, gle, anđeo Gospodov ukaza se Jozefu u snu i reče: "Ustani! Povedi dijete i majku

njegovu pa bježi u Egipat, i ostani ondje dok ti ja ne kažem, jer Herod će tražiti dijete da ga zatre."

(14) Tako Jozef ustade pa uze dijete i majku njegovu dok još bijaše noć te ode u Egipat. (15) Ondje ostade do Herodove smrti. Tako je to bilo da bi se ispunilo ono što je Gospod progovorio po proroku: "Doživah iz Egipta sina svog."

Herod ubija mušku djecu

(16) Tad se Herod, kad vidje da su ga mudraci prevarili, silno rasrdi, te posla ljude i pobi svu mušku djecu u Betlehemu i svojoj okolini njegovoj, od dvije godine i mlađe, po vremenu koje bijaše utvrdio od mudraca. (17) Tad se ispunilo ono što je rečeno po proroku Jeremiji:

(18) "U Rami glas se čuje, naricanje i plač gorak.

Plače Rahela za svojom djecom; neće da se utješi za djecom, jer njih više nema."

(19) Ali kad Herod umrije, gle, anđeo se Gospodov ukaza u snu Jozefu u Egiptu i reče: (20) "Ustani, povedi dijete i majku njegovu pa idi u zemlju Israilovu, jer oni koji su gledali da ubiju dijete umrli su." (21) Tako Jozef ustade pa povede dijete i majku njegovu te dođe u zemlju Israilovu. (22) Ali kad ču da Arhelaj vlada Judejom umjesto oca svoga Heroda, bježe ga sa strah da tamo ide. Potom se, nakon što bi upozoren u snu, uputi prema galejskoj pokrajini, (23) te dođe i nastani se u gradu po imenu Nazaret. Tako je bilo da bi se ispunilo ono što je rečeno po prorocima: "On će se zvati Nazarećaninom."

Propovijedanje Ivana Umočitelja

3 U tim se danima pojavi Ivan Umočitelj, propovijedajući u pustinji judejskoj: (2) "Pokajte se, jer na pomolu je kraljevstvo nebesko." (3) Ta ovo je onaj na koga je ukazao prorok Izaija kad je rekao:

"Glas jednoga razliježe se u pustinji:

Pripremite put Gospodnji, poravnajte mu drumove!"

(4) A sam Ivan imao je odijelo od devine dlake i kožni pojas oko pasa; a hrana mu bijahu skakavci i divlji med. (5) Tad je njemu izlazio Jerusalem i sva Judeja i sve područje oko Jordana, (6) i on je njih umakao u rijeku Jordan dok su oni ispovije-

² Hebr. *Ješua*, u značenju Jahve spašava.

³ Znalci astronomije, astrologije i prirodnih znanosti.

dali svoje grijeh. (7) Ali kad vidje mnoge farizeje i saduceje kako dolaze da se umoče u vodu, on im reče: "Vi, leglo guja! Ko vas je upozorio da bježite od gnjeva⁴ koji dolazi? (8) Zato nosite plodove koji odgovaraju pokajanju, (9) i ne mislite da možete sebi reći: 'Mi imamo Abrahama za oca', jer ja vam kažem da je iz ovih stijena Bog kadar podići djecu Abrahamu. (10) Sjekira je već položena na korijen stabala; zato se svako stablo koje ne rađa dobar plod siječe i baca u vatru.

(11) A ja, ja vas umačem u vodu radi pokajanja, ali poslije mene doći će jedan koji je moćniji od mene, a ja nisam dostojan skloniti mu sandale. On će vas umakati Duhom Svetim i vatrom. (12) Lopata mu je razvijača u ruci, i on će očistiti svoje gumno i sakupit će svoju pšenicu u žitnicu, a pljevu će on vatrom neugasivom spaliti."

Isusovo umočenje

(13) Potom Isus dođe iz Galileje Ivanu na Jordan da ga on umoči u vodu. (14) Ali Ivan ga pokušava odvratiti govoreći: "Ti bi mene trebao umočiti u vodu, a meni dolaziš ti?"

(15) No Isus mu odgovori i reče: "Neka sad tako bude, jer tako nam dolikuje da ispunimo pravednost svu." Tad on pristade.

(16) Nakon što bi umočen, Isus odmah iziđe iz vode; i gle, nebesa se otvoriše, i on ugleda Duha Božijega gdje silazi kao golubica i spušta se na nj.

(17) I gle, glas iz nebesa reče: "Ovo je Sin moj voljeni, kojim sam ja veoma zadovoljan."

Isusovo iskušenje

4 Potom Isusa Duh odvede u pustinju da ga đavao stavi na kušnju. (2) I nakon što je ispostio četrdeset dana i četrdeset noći, poslije ogladnje. (3) I dođe napasnik te mu reče: "Ako si ti Sin Božiji, zapovjedi da ovo kamenje postane hljeb."

(4) A Isus mu odgovori: "Zapisano je: 'Čovjek ne živi samo o hljebu, nego o svakoj riječi što iziđe iz usta Božijih.'"

(5) Zatim ga đavao odvede u sveti grad⁵ pa ga postavi navrh hrama (6) te mu reče: "Ako si ti Sin Božiji, baci se dolje, jer je zapisano: 'On će za te narediti anđelima svojim', i: 'Na rukama svojim oni će te uznijeti, da ti ne bi nogom o kamen udario.'"

⁴ Tj. Božijega gnjeva.

⁵ Tj. u Jerusalem.

(7) A Isus mu odgovori: "Isto je tako zapisano: 'Ti nemoj Gospoda, Boga svoga, na kušnju stavljati.'"

(8) Još jednom, đavao ga odvede na veoma visoku goru i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i njihovu slavu, (9) pa mu reče: "Sve ću ti ovo dati ako ničeš padneš i pokloniš mi se."

(10) Isus mu tada reče: "Bježi, sotonu! Jer zapisano je: 'Ti se Gospodu, Bogu svome, klanjaj i samo njemu služi.'"

(11) Tad ga đavao ostavi; i gle, dođoše anđeli i počeše ga služiti.

Isus započinje svoju službu

(12) A kad Isus ču da je Ivan uhvaćen, povuče se u Galileju; (13) i napustivši Nazaret, dođe i nastani se u Kafernaumu, što leži kraj mora, na zemlji Zebulunovoj i Naftalijevoj, (14) da bi se ispunilo ono što je rečeno preko proroka Izaije:

(15) "Zemlja Zebulunova i zemlja Naftalijeva, morskim putem, s onu stranu Jordana, Galileja poganska –

(16) narod koji sjedi u tmuni vidje veliku svjetlost; onima što žive u zemlji smrtnih sjena svjetlo zasja."

(17) Od tog vremena Isus poče propovijedati i govoriti: "Pokajte se, jer je blizu kraljevstvo nebesko."

Prvi učeni

(18) I dok je Isus išao pokraj Galilejskog jezera, ugleda dvojicu braće: Šimona, zvanog Petar, i brata mu Andriju, gdje bacaju mrežu u more, jer bijahu ribari. (19) I reče im: "Pođite za mnom, pa ću vas učiniti ribarima ljudi."

(20) Oni odmah ostaviše svoje mreže i pođoše za njim. (21) Idući odatle dalje, on ugleda drugu dvojicu braće: Jakova, sina Zebedejeva, i brata mu Ivana, u lađi sa Zebedejom, ocem njihovim, gdje krpe mreže svoje, te ih zovnu. (22) Oni odmah ostaviše lađu i oca svoga te pođoše za njim.

Služba u Galileji

(23) Isus je prolazio svom Galilejom, podučavajući u tamošnjim sinagogama i navješćujući radosnu vijest o kraljevstvu Božijem i liječeći svaku bolest i svaku mahanu u narodu.

(24) Glas o njemu pronese se po svoj Siriji, te mu dovođahu sve koji bijahu bolesni, one koji su trpjeli razne bolesti i muke, opsjednute, padavičare i uzete, a on ih je liječio. (25) Silna svjetina krenu za

njim iz Galileje, Dekapolisa, Jerusalema, Judeje i s one strane Jordana.

Propovijed na gori. Istinsko blagoslovenje

5 Kad Isus vidje svjetinu, pope se na goru, i pošto sjede, dođoše mu učenici njegovi. (2) On otvori usta i poče ih podučavati riječima:

(3) "Blago siromasima u duhu⁶, jer njihovo je kraljevstvo nebesko.

(4) Blago onima koji tuguju, jer će oni biti utješeni.

(5) Blago blagima⁷, jer će oni baštiniti zemlju.

(6) Blago onima koji su gladni i žedni pravедnosti, jer će se oni nasititi.

(7) Blago milostivima, jer će oni milost primiti.

(8) Blago onima čista srca, jer će oni Boga vidjeti.

(9) Blago mirotvorcima, jer će se oni sinovima Božijim zvati.

(10) Blago onima koje progone zbog pravедnosti, jer njihovo je kraljevstvo nebesko.

(11) Blago vama kad vas budu grdili i progonili i zbog mene protiv vas svako zlo lažno govorili. (12) Radujte se i budite sretni, jer velika je vaša nagrada na nebu. Ta isto su tako progonili proroke prije vas."

Učenici i svijet

(13) "Vi ste so zemlje⁸; ali ako so izgubi okus, kako će opet biti slana? Više nije dobra ni za šta, osim da se izbaci i da je ljudi pogaze.

(14) Vi ste svjetlost svijeta. Grad podignut na gori ne može se sakriti, (15) niti se svjetiljka pali pa se stavi pod varičak, nego na stalak, i ona svijetli svima u kući. (16) Neka vaša svjetlost sija pred ljudima tako da oni vide vaša dobra djela, i veličajte svoga Oca nebeskog.

(17) Nemojte misliti da sam ja došao ukinuti Zakon i proroke; ja nisam došao da ukinem, nego da ispunim. (18) Jer doista vam velim: dok ne iščeznu nebo i zemlja, ni najmanje slovo ni kretnja perom neće iz Zakona nestati, dok se sve ne ostvari. (19) Ko god prekrši i jednu od ovih najmanjih zapovijedi i nauči druge da isto rade, zvat će se najmanjim u kraljevstvu nebeskom; a ko ih god bude čuvao i njima podučavao, zvat će se velikim u kraljevstvu nebeskom.

⁶ Tj. onima koji ne idu za materijalnim dobrima.

⁷ Ili poniznima.

⁸ Tj. vi stvari činite ukusnijim i činite da stvari duže traju.

(20) Jer velim vam: ne premaši li vaša pravедnost pravędnost pismoznanaca i farizeja, vi nećete ući u kraljevstvo nebesko."

Odnosi među ljudima

(21) "Čuli ste da je starima rečeno: 'Ti ne ubij, i: 'Ko počini ubistvo bit će kriv pred sudom.' (22) Ali kažem vam: svako ko bude ljut na svoga brata bit će kriv pred sudom, i ko god kaže svome bratu: 'Ništarijo⁹, bit će kriv pred vrhovnim sudom, i ko god kaže: 'Budalo, bit će dovoljno kriv da uđe u pakleni vatru. (23) Zato, ako prineseš dar na žrtvenik i tu se sjetiš da brat tvoj ima nešto protiv tebe, (24) ostavi svoj dar tu pred žrtvenikom i idi; najprije se izmiri s bratom, pa onda dođi i prinesi svoj dar. (25) Nagodi se brzo sa svojim protivnikom dok si sa njim na putu, da te protivnik tvoj ne bi predao sucu, a sudac tamničaru, pa da budeš bačen u tamnicu. (26) Doista ti velim: nećeš izići odande dok ne platiš i posljednji novčić¹⁰.

(27) Čuli ste da je rečeno: 'Ti preljube ne čini', (28) a ja vam kažem da ko god s požudom pogleda u ženu već je počinio preljubu s njom u srcu svom. (29) Ako te desno oko tvoje navede da zabludiš, iskopaj ga i baci od sebe, jer bolje ti je da izgubiš jedan dio tijela svoga nego da ti cijelo tijelo bude bačeno u pakao. (30) Ako te desnica tvoja navede da zabludiš, odsijeci je i baci od sebe, jer bolje ti je da izgubiš jedan dio tijela svoga nego da ti cijelo tijelo ode u pakao.

(31) Rečeno je: 'Ko god otpusti ženu svoju neka joj da pismo otpuštenja', (32) ali ja vam kažem da svako ko otpusti ženu svoju, osim zbog nečędnosti, navodi je na preljubu, i ko se god oženi razvedenom ženom čini preljubu.

(33) Osim toga, čuli ste da je starima rečeno: 'Ne krši zavjete svoje, nego ispunjavaj zavjete svoje Gospodu.' (34) Ali ja vam kažem: ne kunite se nikako, ni nebom, jer ono je prijestolje Božije, (35) ni zemljom, jer ona je podnožje nogama njegovim, ni Jerusalemom, jer on je grad Velikoga Kralja. (36) Ne kuni se ni glavom svojom, jer jednu dlaku ne možeš učiniti ni bijelom ni crnom. (37) Nego recite: 'Da, da', ili: 'Ne, ne'; sve mimo toga dolazi od zloga¹¹.

⁹ Aramejska riječ za uvredu, nejasna značenja.

¹⁰ Grč. *kodrant* – rimska kovanica manje vrijednosti.

¹¹ Tj. od sotone.

(38) Čuli ste da je rečeno: 'Oko za oko, i zub za zub.'
 (39) Ali ja vam kažem: ne opirite se zlotvoru, nego udari li te ko po desnom obrazu, okreni mu i drugi. (40) Bude li te ko htio tužiti, pa ti uzme košulju, podaj mu i ogrtač svoj. (41) Ko te god prisili da ideš jednu milju, idi s njim dvije. (42) Podaj onom ko ište od tebe, i ne okreći se od onoga ko hoće da uzajmi od tebe.

(43) Čuli ste da je rečeno: 'Voli bližnjega svoga i mrzi neprijatelja svoga.' (44) Ali ja vam velim: volite svoje neprijatelje i molite za one koji vas progone, (45) da biste bili sinovi Oca svoga nebeskog, jer on daje da sunce izlazi nad zlim i nad dobrim i šalje kišu na pravednog i na nepravednog. (46) Jer ako volite one koji vas vole, kakvu nagradu imate? Zar i poreznici¹² ne čine isto? (47) Ako jedino svoju braću pozdravljate, šta to više činite od drugih? Zar i pogani ne čine isto? (48) Zato budite savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski."

Udjeljivanje siromasima

6 "Pazite da ne vršite svoja pravedna djela pred ljudima da vas oni vide; inače nećete imati nagradu kod Oca svoga nebeskog.

(2) Zato, kad daješ milostinju, ne puši u trubu pred sobom, kako to čine licemjери u sinagogama i po ulicama, da bi ih ljudi cijenili. Doista vam velim: oni su primili nagradu svoju. (3) A kad daješ milostinju, neka ti ne zna ljevica šta ti čini desnica, (4) kako bi milostinja tvoja bila u tajnosti; a Otac tvoj, koji vidi i djela u tajnosti, tebe će nagraditi."

Molitva Gospodnja

(5) "Kad se molite, nemojte biti kao licemjери, jer oni vole stajati i moliti se u sinagogama i po uglovima ulica, da ih ljudi vide. Doista vam velim: oni su primili nagradu svoju. (6) A ti, kad se moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i moli se Ocu svom, koji je na mjestu tajnom, a Otac tvoj, koji vidi i djela u tajnosti, tebe će nagraditi.

(7) I kad se molite, ne ponavljajte besmisleno kao pogani, jer oni misle da će biti uslišani zbog svojih mnogih riječi. (8) Zato ne budite kao oni; jer Otac vaš zna šta je vama potrebno prije negoli od njeg zaštetete.

(9) Molite se, zato, ovako:

'Oče naš, koji si na nebu, neka se sveti ime tvoje.

(10) Neka dođe kraljevstvo tvoje.

Neka bude po volji tvojoj, na zemlji kao i na nebu.

(11) Hljeb naš nasušni daj nam danas.

(12) Oprosti nam dugove, kao što i mi opraštamo dužnicima svojim.

(13) I ne vodi nas u iskušenje, nego nas izbavi od zloga¹³. [Jer tvoje je kraljevstvo i moć i slava do vijeka. Amen!¹⁴']

(14) Jer ako vi oprostite drugima prijestupe njihove, oprostit će i vama Otac vaš nebeski. (15) A ako vi ne oprostite drugima, neće ni vama Otac vaš oprostiti prijestupe vaše."

Post

(16) "Kad god budete postili, ne budite mrka lica kao licemjери, jer oni, kad poste, iskrivljuju izgled svoj da bi ih zapazili ljudi. Doista vam velim: oni su primili nagradu svoju. (17) A ti, kad budeš postio, pomaži glavu svoju i umij lice, (18) da post tvoj ne primijete ljudi, nego Otac tvoj, koji je na mjestu tajnom; a Otac tvoj, koji vidi i djela u tajnosti, tebe će nagraditi."

Istinsko bogatstvo

(19) "Ne gomilajte sebi blaga na zemlji, gdje moljac i hrđa izgrizaju i gdje lopovi provaljuju i krađu. (20) Nego gomilajte sebi blaga na nebu, gdje ni moljac ni hrđa ne izgrizaju i gdje lopovi ne provaljuju i ne krađu, (21) jer gdje ti je blago, tamo će ti biti i srce. (22) Oko je svjetiljka tijela; zato, ako ti oko bude zdravo, čitavo će ti tijelo biti puno svjetla. (23) A ne bude li ti oko dobro, čitavo će ti tijelo biti puno tame. Ako je svjetlost koja je u tebi tama, kako je golema ta tama!

(24) Niko ne može služiti dvojici gospodara: jer ili će jednog mrziti, a drugog voljeti, ili će biti posvećen jednome, a drugog prezirati. Vi ne možete služiti i Bogu i blagu."

Lijek za nespokoj

(25) "Zato vam velim: ne brinite se za život svoj – šta ćete jesti ili piti, niti za tijelo svoje – šta ćete

¹³ Tj. sotone.

¹⁴ Ustaljena rečenica kojom se završavaju molitve. Rani rukopisi je ne sadrže.

¹² Riječ je o Jevrejima koji su plaćali Rimljanima za pravo sakupljanja poreza. Bili su veoma omraženi među ostalim Jevrejima.

obući. Zar život nije više od hrane, a tijelo više od odijela? (26) Pogledajte ptice u zraku: kako one niti siju niti žanju niti sabiru u žitnice, a vaš ih Otac nebeski opet hrani. Zar vi niste vredniji od njih? (27) I ko od vas može brigom vijeku svome jedan lakat dodati? (28) I što se brinite za odjeću? Posmatrajte kako ljiljani poljski rastu: oni niti rade niti predu, (29) a ja vam velim: ni Solomon u svojoj slavi nije se odijevao kao jedan od njih. (30) Pa ako Bog tako odijeva poljsku travu koja danas jest, a sutra se baca u peč, zar neće bolje vas odjenuti, malovjerni? (31) Ne brinite se onda i ne govorite: 'Šta ćemo jesti?', ili: 'Šta ćemo piti?', ili: 'Šta ćemo obući?' (32) Jer sve ove stvari pogani željno traže, a Otac vaš nebeski zna da su vam ove stvari potrebne. (33) Nego najprije tražite njegovo kraljevstvo i pravednost njegovu, pa će vam se i sve ove stvari dodati. (34) Zato se ne brinite za sutrašnji dan, jer sutrašnji dan za se će se brinuti. Svakom je danu dosta njegove muke."

Suđenje drugima

7 "Nemojte suditi, da se vama ne bi sudilo. (2) Jer kako budete sudili, tako će se i vama suditi, i kako budete mjerili, tako će se i vama mjeriti. (3) Zašto gledaš u trun što je u oku brata tvog, a ne primjećuješ cjepanicu u oku svom? (4) Ili kako možeš reći bratu svom: 'Daj da ti izvadim trun iz oka', dok je cjepanica u oku tvom? (5) Licemjere, najprije izvadi cjepanicu iz oka svog, pa ćeš onda jasno vidjeti da izvadiš trun iz oka brata svog. (6) Ne dajite psima ono što je sveto, i ne bacajte svoje bisere pred svinje, inače će ih one pogaziti i okrenuti se te vas rastrgati."

Molitva i zlatno pravilo

(7) "Ištite, pa će vam se dati; tražite, pa ćete naći; kucajte, pa će vam se otvoriti. (8) Jer svako ko ište dobije, i ko traži nađe, i ko kuca otvori mu se. (9) Koji će čovjek među vama sinu dati kamen kad mu on zaište pogaču? (10) Ili ako zaište ribu, neće mu dati zmiyu, zar ne? (11) Ako vi onda, mada ste zli, znate kako da dadete dobre darove djeci svojoj, koliko će više Otac vaš nebeski dati dobra onima koji ga mole! (12) U svemu, zato, postupajte s ljudima onako kako biste vi htjeli da oni s vama postupaju, jer tako nalažu Zakon i Proroci."

Uska i široka kapija

(13) "Ulazite na usku kapiju, jer široka je kapija i prostran je put što vodi u propast, a mnogo ih je koji njime idu. (14) A mala je kapija i uzak je put što vodi u život, i malo ih je koji ga nađu."

Stablo i njegovi plodovi

(15) "Čuvajte se lažnih proroka što vam dolaze u ovčijem runu, a unutra su vuci proždrljivi. (16) Prepoznat ćete ih po njihovim plodovima. Bere li se s trnja grožđe ili sa strička smokve? (17) Tako svako dobro stablo rađa dobre plodove, a loše stablo rađa loše plodove. (18) Dobro stablo ne može dati loš plod, niti loše stablo može dati dobar plod. (19) Svako stablo koje ne rađa dobre plodove siječe se i baca u vatru. (20) Tako ćete ih onda vi prepoznati po njihovim plodovima. (21) Neće svako ko mi kaže: 'Gospodine! Gospodine!' ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji bude vršio volju Oca moga nebeskog. (22) Mnogi će mi toga dana reći: 'Gospodine, Gospodine, zar mi nismo pricali u tvoje ime, i u tvoje ime zle duhove istjerivali, i u tvoje ime mnoga čuda činili?' (23) A ja ću im tada objaviti: Ja vas nikad ne poznavaoh; dalje od mene, vi zlotvori!"

Dva temelja

(24) "Zato svako ko čuje ove moje riječi i radi po njima može se usporediti s mudracem koji je sagradio svoju kuću na stijeni. (25) I pade kiša, i navalije bujice, i zapuhaše vjetrovi te udariše na tu kuću, ali se ona ne sruši, jer bijaše utemeljena na stijeni. (26) Svako ko čuje ove moje riječi a ne radi po njima bit će kao budala koja je sagradila svoju kuću na pijesku. (27) Pade kiša, i navalije bujice, i zapuhaše vjetrovi te udariše na tu kuću, i ona se sruši – a silan bijaše njen pad." (28) Kad Isus dovrši ove riječi, svjetina bi zapanjena njegovim učenjem, (29) jer ih je on učio kao onaj koji ima vlast, a ne kao njihovi pismoznanci.

Izlječenje gubavca

8 Kad Isus siđe s gore, velika svjetina pođe za njim. (2) Odjednom dođe mu neki gubavac te ničice pade preda nj i reče: "Gospodine, ako hoćeš, ti me možeš očistiti." (3) Isus pruži svoju ruku i dotakne čovjeka pa reče: "Hoću! Budi čist!" I najednom guba njegova bi

očišćena. (4) Tad mu reče Isus: "Pazi da nikome ne govoriš, nego idi, neka te svećenik pregleda i prinesi žrtvu koju je Mojsije zapovjedio kao svjedochanstvo ljudima."

Stotnikova vjera

(5) Kad Isus stiže u Kafernaum, dođe mu neki stotnik preklinjući ga (6) i govoreći: "Gospodine, sluga moj leži uzet u kući, na strašnim je mukama."

(7) Isus mu reče: "Doći ću i izliječiti ga."

(8) Ali stotnik reče: "Gospodine, ja nisam vrijedan da mi ti pod krov uđeš, nego samo reci riječ, i sluga će moj ozdraviti. (9) Jer i ja sam čovjek podložan vlasti, s vojnicima pod sobom, pa jednome kažem: 'Idi!' – i one ode, a drugome: 'Dođi!' – i on dođe, i slugi svome: 'Uradi to!' – i on to uradi."

(10) Kad Isus ovo ču, zadivi se i reče onima koji su išli za njim: "Doista vam velim, tolike vjere ne nađoh ni u koga u Israilu. (11) Ja vam velim da će mnogi doći s istoka i zapada, i sjedati za sto u kraljevstvu nebeskom s Abrahamom, Izakom i Jakovom, (12) a sinovi kraljevstva¹⁵ bit će izbačeni u krajnju tminu; na tom mjestu čut će se plač i škri-pa zuba."

(13) I reče Isus stotniku: "Idi! Neka ti bude kako si i vjerovao." I baš u tom trenu sluga ozdravi.

Izlječenje Petrove punice i mnogih drugih

(14) Kad Isus dođe u Petrovu kuću, vidje gdje mu punica u groznici bolesna leži u postelji. (15) On joj dotače ruku, i groznica je prođe, te ona ustade i poče ga posluživati. (16) Kad pade večer, dovedoše mu mnoge opsjednute zlodusima; i on riječju istjera duhove i izliječi sve bolesnike. (17) Tako je bilo da bi se ispunilo ono što je rečeno preko proroka Izaije: "Našu je patnju sam nosio, i boli naše prtio."

Kušanje vjernosti učenika

(18) A kad Isus vidje svjetinu oko sebe, naredi da se ode na drugu stranu jezera. (19) Tad dođe neki pismoznanc i reče mu: "Učitelju, ja ću te slijediti kamo god kreneš."

(20) A Isus mu reče: "Lisice imaju jazbine i ptice nebeske gnijezda, a Sin Čovječiji nema gdje glavu svoju spustiti."

(21) Jedan mu drugi učenik reče: "Gospodine, najprije mi dopusti da odem i oca svoga ukopam."¹⁶

(22) Isus mu reče: "Hajde za mnom, a dopusti mrtvima da mrtve svoje ukopavaju."

Isus stižava buru

(23) Kad se ukrca na lađu, učenici njegovi pođoše za njim. (24) I gle, velika se bura podiže na jezeru, pa lađu prekrivahu valovi; a Isus je spavao. (25) I dođoše mu te ga probudiše govoreći: "Spašavaj, Gospodine, izgibosmo!"

(26) On im reče: "Zašto se bojite, malovjerni?" Tad ustade pa ukori vjetrove i jezero, i ono se potpuno smiri.

(27) Ljudi se začudiše i rekoše. "Kakav je ovo čovjek, da mu se čak vjetrovi i jezero pokoravaju?!"

Izlječenje obuzetih iz Gadare

(28) Kad Isus stiže na drugu stranu, u kraj gadarenski, izlazeći iz grobnica dođoše mu u susret dvojica obuzetih zlodusima. Bijahu tako bijesni da niko nije mogao proći tim putem. (29) Oni dreknuše: "Šta hoćeš od nas, Sine Boga? Jesi li došao da nas mučiš prije vremena?"

(30) Nedaleko od njih hranilo se krdo svinja. (31) Zlodusi ga počеше preklinjati: "Ako ćeš nas istjerati, pošalji nas u ono krdo svinja."

(32) A on im reče: "Idite!" I oni iziđoše te uđoše u svinje, i čitavo krdo sjuri niz strmu obalu u jezero i nestade u vodi. (33) Čobani pobjgoše, te dođoše u grad i sve ispričaše, i ono što se dogodilo s opsjednutima. (34) I gle, sav grad iziđe u susret Isusu; pa kad ga vidješe, preklinjahu ga da ode iz njihova kraja.

Izlječenje uzetoga

9 Ukrcavši se na lađu, Isus preplovi jezero i dođe u svoj grad.

(2) I donesoše mu uzeta čovjeka na nosilima. Vidjevši njihovu vjeru, Isus reče uzetome: "Ohrabri se, sine; grijesi su ti oprošteni."

(3) Nato neki od pismoznanaca rekoše u sebi: "Ovaj huli."

(4) A Isus, znajući misli njihove, reče: "Zašto mislite zlo u srcima svojim? (5) Šta je lakše – reći: 'Grijesi su ti oprošteni', ili reći: 'Ustani i hodaj!?' (6) Ali

¹⁶ Izvorni tekst znači: da se pobrinem za oca; kad otac umre i kad ga ukopam, pridružiti ću se.

¹⁵ Tj. nasljednici kraljevstva.

da biste znali da Sin Čovječiji ima vlast na zemlji da grijehe prašta..." Onda reče uzetome: "Ustani, uzmi slamaricu svoju i hajde kući." (7) I on ustade i ode kući. (8) A kad to vidje svjetina, poboja se i poče slaviti Boga, koji je takvu vlast dao ljudima.

Poziv Mateju

(9) Kad Isus odatle pođe dalje, ugleda čovjeka po imenu Matej¹⁷ gdje sjedi u porezničkoj kućici i reče mu: "Pođi za mnom!" I on ustade te pođe za njim. (10) Onda se desi da, dok je Isus bio za stolom u kući, gle, dođoše mnogi poreznici i grešnici¹⁸ te večerahu s Isusom i učenicima njegovim. (11) Kad to vidješe farizeji, rekoše učenicima njegovim: "Zašto vaš učitelj jede s poreznicima i grešnicima?" (12) A kad Isus to ču, reče: "Onima koji su zdravi liječnik ne treba, nego onima koji su bolesni. (13) Zato idite i naučite šta znači ovo: 'Ja se više radujem milosti nego žrtvi', jer ja nisam došao da pravedne zovem, nego grešnike."

Pitanje o postu

(14) Potom mu dođoše Ivanovi učenici i upitaše: "Mi i farizeji postimo, a tvoji učenici ne poste. Zašto?" (15) A Isus im reče: "Svatovi ne mogu tugovati dok je mladoženja s njima, mogu li? Ali doći će dani kad će im mladoženju odvesti, pa će oni tada postiti. (16) Niko ne prišiva zakrpu od nove tkanine na staru haljinu, jer se zakrpa od haljine otkine, te još veća rupa nastane. (17) Niti se nalijeva mlado vino u stare mjehove, jer mjehovi puknu i vino se prolije, a mjehovi propadnu; nego se mlado vino u nove mjehove nalijeva, pa se oboje sačuva."

Isus liječi ženu i uskrsava djevojku

(18) Dok im je on to govorio, dođe jedan poglavar sinagoge te ničice pađe preda nj govoreći: "Evo, kći mi umrije; nego dođi i stavi svoju ruku na nju, pa će oživjeti." (19) Isus ustade i pođe za njim, a tako učiniše i učenici njegovi. (20) Tad neka žena koja je patila od krvarenja dvanaest godina primaknu mu se straga i dotaknu

resu njegova ogrtača, (21) jer je sebi govorila: "Ako samo dotaknem njegov ogrtač, ozdravit ću."

(22) A Isus, okrenuvši se i vidjevši je, reče: "Kćeri, ohrabri se, vjera te tvoja izliječila." I žena odjednom ozdravi.

(23) Kad Isus dođe u poglavarevu kuću i ugleda frulaše i svjetinu u buci i neredu, (24) reče: "Odlazite, jer djevojka nije umrla, nego spava." I oni ga počеше ismijavati. (25) A kad svjetina bi istjerana, on uđe i uze djevojku za ruku, te ona ustade. (26) Ova vijest pronese se širom zemlje te.

Izlječenje dvojice slijepaca

(27) Kad Isus pođe odatle dalje, za njim krenuše dva slijepca vičući: "Smiluj nam se, Sine Davidov!" (28) Kad on uđe u kuću, slijepci mu pristupiše, a Isus im reče: "Vjerujete li da ja to mogu učiniti?" Oni mu rekoše: "Da, gospodine." (29) Tad on dotače njihove oči govoreći: "Neka vam bude prema vašoj vjeri." (30) I oni progledaše. A Isus ih strogo upozori: "Pazite da niko ne sazna za ovo!" (31) Ali oni iziđoše i pronesoše vijest o njemu širom zemlje te.

Izlječenje nijemoga

(32) Dok su oni izlazili, dovedoše mu čovjeka nije-ma i opsjednuta. (33) Kad zloduh bi istjeran, nije-mi progovori; a svjetina je u čudu govorila: "Nikad se nešto ovakvo nije vidjelo u Israilu." (34) Ali farizeji su govorili: "On izgoni zloduhe uz pomoć vladara zloduha."

Radnika je malo

(35) Isus je prolazio svim gradovima i selima, podučavajući u njihovim sinagogama i navješćujući radosnu vijest o kraljevstvu i liječeći svaku bolest i svaku slabost. (36) Vidjevši svjetinu, sažali se on nad njima, jer su bili uciviljeni i potišteni kao ovce bez pastira. (37) Tad reče učenicima svojim: "Ljetine je mnogo, a radnika malo. (38) Zato molite Gospodara ljetine da pošalje radnike u žetvu svoju."

Slanje dvanaest učenika

10 Isus pozva svojih dvanaest učenika i dade im vlast nad nečistim duhovima, da ih istjeruju i da liječe svaku mahanu i svaku slabost.

¹⁷ Ime mu je bilo i Levi.

¹⁸ Ovdje se pod *grešnicima* misli na Jevreje koji se nisu držali Zakona datog proroku Mojsiju onako kako su ga interpretirali farizeji.

(2) A evo imena tih dvanaest apostola: prvi, Šimon, zvani Petar, i brat mu Andrija, pa Jakov, sin Zebedejev, i brat mu Ivan; (3) Filip i Bartolomej; Toma i Matej, poreznik; Jakov, sin Alfejev, i Tadej; (4) Šimon Kanaanac¹⁹ i Juda Iskariot, koji ga izdade.

Upute za službu

(5) Njih dvanaestericu Isus posla, nakon što im dade upute: "Ne idite među pogane i ne ulazite ni u jedan samarijski grad, (6) nego idite radije izgubljenim ovcama kuće Israilove. (7) I dok budete išli, propovijedajte: 'Na pomolu je kraljevstvo nebesko.' (8) Liječite bolesne, oživljavajte mrtve, čistite gubavce, istjerujte zloduhe. Besplatno ste dobili, besplatno i dajte. (9) Ne stječite sebi ni zlata ni srebra ni bakra za svoje novčane pojase, (10) ni torbe putne, pa ni dvije haljine ni sandale ni štap; jer radnik zaslužuje hranu svoju. (11) I u koji god grad ili selo uđete, raspitajte se ko je dostojan u njemu, te u njegovoj kući ostanite dok ne odete. (12) Kad uđete u kuću, recite ukućanima: 'Mir vama!' (13) Bude li ta kuća dostojna, neka ostane blagoslovljena. A ne bude li dostojna, ne dajte joj blagoslov. (14) Ko vas god ne primi ili se ne obazre na riječi vaše, otrešite prašinu s tabana svojih kad budete izlazili iz te kuće ili toga grada. (15) Doista vam velim: podnošljivije će biti zemlji sodomskoj i gomorskoj na Sudnjemu danu nego tom gradu.

Težak put pred učenicima

(16) Evo, ja vas kao ovce među vukove šaljem; zato budite dovitljivi kao zmijske i nevini kao golubice. (17) Ali čuvajte se ljudi, jer će vas oni predavati sudovima i bičevati vas u svojim sinagogama; (18) čak će vas izvoditi pred upravitelje i kraljeve zbog mene, kao svjedočanstvo njima i poganima. (19) A kad vas uhvate, ne brinite kako ćete ili šta ćete reći, jer će vam se toga časa dati šta trebate reći. (20) Ta ne govorite vi, nego Duh Oca vašega govori u vama. (21) Brat će brata prepuštati u smrt, a otac dijete svoje; i djeca će ustajati na roditelje i predavati ih pogubiteljima. (22) Svima ćete biti mrski zbog

imena moga, a onaj ko ustraje do kraja – taj će spašen biti.

(23) A kad vas budu progonili u jednom gradu, bježite u drugi; jer doista vam velim: vi nećete proći kroz gradove israilske dok ne dođe Sin Čovječiji. (24) Učenik nije iznad učitelja svoga, niti sluga iznad gospodara svoga. (25) Dosta je učeniku da bude kao svoj učitelj, a robu kao svoj gospodar. Ako su glavu kuće nazivali Beelzebulom²⁰, kamoli neće ukućane njegove!

(26) Zato ih se nemojte bojati, jer nema ništa sakriveno što se neće otkriti, ni tajno što se neće saznati. (27) Šta vam ja kažem u tmuni, recite na svjetlu; i šta vam se šapne u uho, razglasite s krovova. (28) Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali dušu ne mogu ubiti, nego se bojte prije onoga²¹ koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu. (29) Ne prodaju li se dva vrapca za jednu paru? A opet nijedan od njih neće pasti na zemlju bez volje Oca vašega. (30) A vama su i vlasi na glavi sve prebrojene. (31) Zato se ne bojte; vi vrijedite više od mnoštva vrabaca!

(32) Zato, ko me god prizna pred ljudima – i ja ću njega priznati pred Ocem svojim nebeskim. (33) Ali ko me zanijeće pred ljudima – i ja ću njega zanijekati pred Ocem svojim nebeskim.

(34) Nemojte misliti da sam ja došao da donesem mir na zemlju; nisam došao da donesem mir, nego mač. (35) Jer došao sam da zavadam čovjeka s ocem njegovim i kćer s majkom njezinom i snahu sa svekrvom njezinom; (36) a čovjekovi dušmani će njegovi ukućani biti.

(37) Ko voli oca ili majku više nego mene nije me dostojan, i ko voli sina ili kćer više nego mene nije me dostojan. (38) I ko god ne ponese križ svoj²² te ne pođe za mnom nije me dostojan. (39) Ko sačuva život svoj izgubit će ga, a ko izgubi život svoj zarad mene sačuvati će ga.

Nagrada za službu

(40) Ko vas prima mene prima, a onaj ko prima mene prima onoga koji me je poslao. (41) Ko primi proroka jer je prorok primit će nagradu proroku, a ko primi pravednika jer je pravednik primit će nagradu pravedničku. (42) I ko god napoji makar i peharom hladne vode jednog od ovih bezna-

¹⁹ Tj. zelot, pripadnik jevrejskog oslobodilačkog pokreta čiji je cilj bio protjerivanje Rimljana i ponovna uspostava jevrejskog kraljevstva.

²⁰ Beelzebul – sotona.

²¹ Tj. Boga.

²² Tj. ko ne bude spreman podnijeti najveću žrtvu.

čajnih učenika, doista vam velim, on neće izgubiti nagradu svoju.”

Ivanova pitanja

11 Kad Isus dade upute dvanaesterici svojih učenika, krenu odatle da podučava i propovijeda po njihovim gradovima.

(2) A kad Ivan²³ u tamnici ču za djela Pomazani-kova, posla učenike svoje (3) da ga upitaju: “Jesi li ti Očekivani, ili da drugoga tražimo?”

(4) Isus odgovori i reče im: “Idite i javite Ivanu šta čujete i vidite: (5) slijepi progledaju, hromi hodaju, gubavi su očišćeni, gluhi čuju, mrtvi ustaju i siromasima se propovijeda Radosna vijest. (6) Blago onom ko ne zabludi zbog mene.”

Isus govori o Ivanu

(7) Dok su ovi ljudi odlazili, Isus poče govoriti svjetini o Ivanu: “Šta ste išli gledati u pustinji? Trsku koju vjetar ljulja? (8) Pa šta ste onda išli gledati? Čovjeka odjevena u sjajne haljine? Oni koji nose sjajne haljine u kraljevskim su dvorima! (9) Pa šta ste onda išli gledati? Proroka? Jeste, velim vam: i onoga koji je više nego prorok. (10) To je onaj o kome je zapisano: ‘Gle, ja pred tobom vjesnika svoga šaljem, koji će pripremiti put pred tobom.’ (11) Doista vam velim: među onima koje su rodile žene niko nije ustao veći od Ivana Umočitelja. Ali onaj koji je najmanji u kraljevstvu nebeskom veći je od njega. (12) Od dana Ivana Umočitelja do sada kraljevstvo nebesko trpi nasilje, i nasilni ljudi prisvajaju ga silom. (13) Jer svi Proroci i Zakon proricali su dok ne dođe Ivan. (14) Pa ako ćete drage volje to prihvatiti, Ivan je Ilija, koji je trebao doći²⁴. (15) Ko ima uši da čuje neka čuje!

(16) S čime da usporedim ovaj naraštaj? On je poput djece što sjede po tržnicama i dovikuju drugoj djeci (17) govoreći: ‘Mi smo vam svirali na fruli, a vi niste igrali; mi smo pjevali tužaljku, a vi niste tugovali.’ (18) Ta dođe Ivan, koji ne jede i ne pije²⁵, pa oni govore: ‘On ima zloduha!’ (19) Dođe Sin Čovječiji, koji jede i pije, pa oni govore: ‘Gle, izjelice i pijanice, prijatelja poreznika i grešnika!’ Ali mudrost je opravdana njezinim djelima.”

²³ Tj. Umočitelj.

²⁴ Ili koji će doći. Jevreji su vjerovali da će se prorok Ilija vratiti na zemlju i pripremiti dolazak Pomazanika.

²⁵ Tj. ne jede hljeba i ne pije vina.

Ukor gradovima koji se ne kaju

(20) Tad Isus poče koriti gradove u kojima je učinjena većina njegovih čuda, jer se nisu pokajali. (21) “Teško tebi, Korazine! Teško tebi, Betsaido! Jer da su se čuda što su se u vama zbila u Tiru i Sidonu ispunila, oni bi se već davno, sjedeći u pepelu i obučeni u kostrijet, pokajali. (22) Ipak, velim vam: na Sudnjemu danu podnošljivije će biti Tiru i Sidonu nego vama. (23) A ti, Kafarnaume, zar ćeš se do neba uzdići? Sići ćeš do staništa mrtvih! Jer da su se u Sodomi ispunila čuda što su se u tebi zbila, ostala bi do dana današnjega. (24) Ipak, velim vam da će na Sudnjemu danu podnošljivije biti zemlji sodomskoj nego tebi.”

“Dođite k meni!”

(25) Tom prilikom Isus reče: “Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si sakrio ovo od mudrih i umnih, a objavio beznačajnima. (26) Da, Oče, jer tako je u očima tvojim ugodno bilo. (27) Sve mi je predao Otac moj; i niko osim Oca ne poznaje Sina, i niko ne poznaje Oca osim Sina i onoga kome ga Sin htjedne objaviti.

(28) Dođite k meni, svi koji ste umorni i opterećeni, ja ću vam dati odmor. (29) Uzmite na se jaram moj i učite od mene, jer ja sam blaga i ponizna srca, i naći ćete počinak svojim dušama.²⁶ (30) Jer jaram je moj sladak, a breme moje lahko.”

Isus gospoduje nad subotom

12 U to vrijeme u subotu Isus pođe kroz žitna polja, a njegovi učenici ogladnеше, te počеше brati klasove i jesti. (2) A kad to vidеше farizeji, rekoše mu: “Vidi, učenici tvoji čine što nije dopušteno subotom.” (3) A on im reče: “Zar niste čitali šta je David učinio kad je ogladnio, on i drugovi njegovi, (4) kako je ušao u kuću Božiju, pa su oni jeli hljeb posvećeni²⁷, koji nije bio dopušten njemu da ga jede niti onima s njim, nego samo svećenicima? (5) Ili, zar niste čitali u Zakonu da subotom svećenici u hramu krše subotu, a opet su nedužni? (6) A ja vam velim da je ovdje nešto veće od hra-

²⁶ Izraz *jaram* koristili su jevrejski vjerski učenjaci da označe Mojsijev zakon. Isus govori da dolazi s nečim što ispunjava Zakon, ali je mnogo bolje od njeg.

²⁷ U čadoru sastanka svake je subote Bogu posvećivano dvanaest hljebova (v. Levijevski zakonik 24:5-9). Oni su nazvani *hljebom za postignuće Božijeg prisustva*.

ma. (7) A da ste znali šta znači ovo: 'Ja se više radujem milosti nego žrtvi', ne biste nedužne osuđivali.

(8) Jer Sin Čovječiji gospoduje nad subotom."

(9) On ode odatle i uđe u njihovu sinagogu. (10) Tamo je bio čovjek s usahlom rukom. I upitaše oni Isusa: "Je li dopušteno liječiti subotom?" – da bi ga optužili.

(11) A on im reče: "Ko među vama ima ovcu, pa ako bi ona u subotu pala u jamu, zar je on ne bi uhvatio i izvukao? (12) Koliko je vredniji čovjek od ovce! Zato je dopušteno činiti dobro subotom."

(13) Tad reče onom čovjeku: "Ispruži ruku!" On je ispruži, i ruka mu postade zdrava kao i druga. (14) Ali farizeji iziđoše i skovaše zavjeru protiv njega da ga ubiju.

(15) A Isus, znajući to, povuče se odatle. Mnogi pođoše za njim, a on ih je sve liječio (16) i opominjao ih da ne govore ko je on. (17) Tako je bilo da bi se ispunilo ono što je rečeno preko proroka Izaije:

(18) "Evo sluge mojega, kojeg sam ja izabrao, Miljenika moga, kojim sam ja zadovoljan.

Ja ću izliti duh svoj na njega, i on će proglasiti pravdu pucima.

(19) On neće prepirati se niti vikati, niti će iko čuti glasa njegova na ulici.

(20) Zgnječenu trsku neće lomiti niti će fitilj što tinja gasiti, dok pravdu ne odvede u pobjedu.

(21) I u njegovo će se ime uzdati puci."

Izvor Isusove moći

(22) Onda Isusu dovedoše opsjednuta čovjeka koji bijaše slijep i nijem, pa ga on izliječi, tako da je nijemi čovjek mogao govoriti i gledati. (23) Sva se svjetina čudila i govorila: "Da ovo nije Davidov Sin?"

(24) A kad to čuše farizeji, rekoše: "Ovaj čovjek izgoni zloduhe samo uz pomoć Beelzebula²⁸, vladara zloduha."

(25) I znajući misli njihove, Isus im reče: "Svako kraljevstvo koje je u sebi podvojeno propada, i nijedan grad koji je u sebi podvojen, ili kuća, neće opstati. (26) Ako sotona izgoni sotonu, on je u sebi podvojen; kako će onda opstati kraljevstvo njegovo? (27) Ako ja uz pomoć Beelzebula izgonim zloduhe, uz čiju pomoć ih izgone vaši ljudi? Zato će vam oni biti suci. (28) Ali ako ja izgonim zlođu-

he Duhom Božijim, onda vam je kraljevstvo Božije došlo. (29) Ili, kako iko može ući u kuću jaka čovjeka i pokrasti njegovu imovinu, osim ako tog jakog najprije ne sveže? I onda će opljačkati kuću njegovu.

(30) Ko nije sa mnom protiv mene je, i ko sa mnom ne sabire rasipa. (31) Zato vam ja velim: svaki grijeh i huljenje bit će ljudima oprosteno, ali huljenje na Duha [Svetoga] neće se oprostiti. (32) Ko god progovori riječ na Sina Čovječijega, bit će mu oprosteno, ali ko progovori na Duha Svetoga, neće mu se oprostiti, ni u ovom ni u budućem vremenu.

Riječi otkrivaju narav

(33) Ako je stablo dobro, i plod će mu dobar biti, ili ako je stablo loše, i plod će mu loš biti, jer stablo se poznaje po plodu svome. (34) Vi, leglo guja, kako možete govoriti dobro kad ste zli? Jer usta progovaraju ono što ispunja srce. (35) Dobar čovjek iznosi dobro iz riznice dobra u sebi, a zao čovjek iznosi zlo iz riznice zla u sebi. (36) A ja vam kažem da će za svaku nepromišljenu riječ koju izuste ljudi odgovarati na sudnjem danu. (37) Jer svojim riječima ti ćeš opravdan biti, i svojim ćeš riječima osuđen biti."

Želja za znakovima

(38) Tad mu neki pismoznanci i farizeji rekoše: "Učitelju, hoćemo da vidimo znak²⁹ od tebe."

(39) A on odgovori i reče im: "Zao i nevjerni naraštaj žudi za znakom, ali mu se neće dati znak do znak proroka Jone; (40) jer kako je Jona bio tri dana i tri noći u utrobi morske nemani, tako će Sin Čovječiji biti tri dana i tri noći u srcu zemlje. (41) Ninivljani će ustati s ovim naraštajem na sudu i osudit će ga, jer su se pokajali poslije propovijedi Jonine; a evo, ovdje je nešto veće od Jone! (42) Kraljica juga dići će se na sudu s ovim naraštajem i osuditi ga, jer je ona došla s krajeva zemaljskih da mudrost Solomonovu čuje; a evo, ovdje je nešto veće od Solomona!

(43) Kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, on prolazi kroz bezvodna mjesta tražeći spokoj, ali ga ne nalazi. (44) Onda kaže: 'Vratit ću se svojoj kući iz koje sam došao.' Pa kad dođe, nađe je praznu, pometenu i uređenu. (45) Onda ode i povede sa sobom

²⁸ Tj. sotone.

²⁹ Tj. čudo.

još sedam duhova gorih od sebe, pa oni uđu i tu žive, te na kraju stanje tog čovjeka bude gore nego na početku. Tako će biti i s ovim zlim naraštajem.”

Isusova majka i braća

(46) Dok je on još govorio svjetini, gle, njegova majka i braća stajali su napolju i tražili da govore s njim. (47) Neko mu reče: “Eno majke tvoje i braće tvoje gdje stoje napolju i traže da govore s tobom.” (48) A on odgovori onom koji mu je to govorio i reče: “Ko je majka moja i ko su braća moja?” (49) I pružajući ruku prema učenicima svojim, reče: “Evo majke moje i braće moje! (50) Jer ko god vrši volju Oca moga nebeskog, on mi je brat i sestra i majka.”

Sedam priča o kraljevstvu Božijem

13 Toga dana izide Isus iz kuće i sjede kraj mora. (2) I silan se svijet skupi oko njega, te on uđe u lađu i sjede, a sav svijet stajaše na obali.

1. Sijač

(3) I ispriča im mnoge stvari slikovito i reče: “Eto, sijač iziđe da sije. (4) Dok je sijao, neke sjemenke padoše pokraj puta, i dođoše ptice te ih pozobaše. (5) Neke padoše na kamenito tlo, gdje nisu imale mnogo zemlje, i brzo niknuše, jer nisu imale duboke zemlje. (6) Ali kad sunce granu, sasušise se; i kako nisu imale korijena, usahnuše. (7) Neke padoše među trnje, i trnje izraste pa ih uguši. (8) A neke padoše na dobru zemlju i rodiše žitom, neke stotruko, neke šezdeseterostruko, a neke trideseterostruko. (9) Ko ima uši neka čuje!”

(10) I dođoše učenici te mu rekoše: “Zašto im govoriš slikovito?” (11) Isus im odgovori: “Vama je dato da spoznate tajne kraljevstva nebeskoga, ali njima to nije dato. (12) Jer ko god ima³⁰ – njemu će se još dati, i on će imati napretek, a ko god nema – oduzet će mu se i ono što ima. (13) Zato ja njima govorim u slikama: jer oni gledaju, ali ne vide, i slušaju, ali ne čuju niti razumiju. (14) Njima se ispunjava proročanstvo Izaijino u kojem se kaže:

“Vi ćete i dalje slušati, ali nećete razumjeti; vi ćete i dalje gledati, ali nećete opažati;

(15) jer otupjelo je srce ovoga naroda, ušima svojim jedva čuje, i oči je zatvorio,

inače bi očima svojim vidio, ušima svojim čuo i srcem svojim razumio, pa bi se vratio, a ja bih ih izliječio.”

(16) A blago vašim očima, jer vide, i vašim ušima, jer čuju. (17) Jer doista vam velim da su mnogi proroci i pravednici žudjeli vidjeti ono što vi vidite, ali nisu vidjeli, i čuti ono što vi čujete, ali nisu čuli.

(18) Čujte onda slikovit govor o sijaču. (19) Kad neko čuje riječ o kraljevstvu, a ne razumije je, dolazi zli³¹ pa otima ono što mu je u srcu posijano. To je onaj kome je sjeme posijano pokraj puta. (20) Onaj kome je sjeme posijano na kamenitom tlu, to je čovjek koji čuje riječ i odmah je s radošću primi, (21) ali on nema korijena u sebi, kratkotrajan je, pa kad dođe nevolja ili progon zbog riječi, odmah otpadne. (22) Onaj kome je sjeme palo među trnje, to je čovjek koji čuje riječ, a svjetske brige i varava blaga uguše riječ, pa ona postane besplodna. (23) A onaj kome je sjeme posijano na dobru zemlju, to je čovjek koji čuje riječ i razumije je, koji uistinu daje plodove i rađa, jedan stotruko, drugi šezdeseterostruko, a treći trideseterostruko.”

2. Kukolj u žitu

(24) Isus im predoči još jednu sliku i reče: “Kraljevstvo nebesko može se uporediti s čovjekom koji je posijao dobro sjeme na svojoj njivi. (25) Ali dok su njegovi ljudi spavali, dođe njegov dušmanin pa posija kukolj među pšenicu i ode. (26) Pa kad pšenica niknu i dade žito, pojavi se i kukolj. (27) Sluge dođoše i rekoše zemljoposjedniku: ‘Gospodaru, zar ti nisi posijao dobro sjeme na svojoj njivi? Otkud onda kukolj?’ (28) A on im odgovori: ‘To je učinio dušmanin!’ Sluge mu rekoše: ‘Hoćeš li onda da odemo i počupamo ga?’ (29) Ali on odgovori: ‘Ne, jer čupajući kukolj, mogli biste počupati s njim i pšenicu. (30) Ostavite oboje neka rastu zajedno do žetve, a u vrijeme žetve ja ću reći žeteocima: Najprije počupajte kukolj pa ga svežite u snopove da se spali, a pšenicu sakupite u moju žitnicu.’”

3. Sjeme gorušice

(31) On im predoči još jednu sliku i reče: “Kraljevstvo je nebesko kao sjeme gorušice koje čovjek uzme pa ga u njivu svoju posije. (32) Iako je ono

³⁰ Tj. ko god razumije te tajne.

³¹ Tj. sotona.

manje od drugog sjemena, kad potpuno izraste, bude veće od ostalih biljaka u vrtu i postane stablom, tako da ptice nebeske dolaze i sklanjaju se na njegove grane.”

4. Kvas

(33) On im još ovo slikovito каза: “Kraljevstvo je nebesko kao kvas koji žena uzme pa ga umiješa u tri mjere³² brašna dok sve ne nakvasa.”

(34) Sve je to Isus govorio svijetu u slikama, i bez slika im ništa nije govorio. (35) Tako je bilo da bi se ispunilo ono što je rečeno preko proroka:

Ja ću progovoriti slikovito;
izustit ću stvari skrivene od postanka zemlje.

Tumačenje kukolja u žitu

(36) Potom ode od svijeta i uđe u kuću. I dođoše mu učenici njegovi i rekoše: “Objasni nam slikovit govor o kukolju na njivi.”

(37) A on reče: “Onaj koji sije dobro sjeme jest Sin Čovječiji, (38) a njiva je svijet; a dobro sjeme, to su sinovi kraljevstva, a kukolj su sinovi zloga; (39) dušman koji ga posija jest đavo, žetva je kraj vremena, a žeteoci su anđeli. (40) Baš kao što se kukolj kupi i spaljuje, tako će biti na kraju vremena. (41) Sin Čovječiji poslat će svoje anđele, pa će oni pokupiti iz njegova kraljevstva sve zavodnike i zlotvore (42) i bacit će ih u užarenu peć; na tom će se mjestu čuti plač i škripa zuba. (43) Tad će pravednici zasjati poput sunca u kraljevstvu Oca svog. Ko ima uši neka čuje.

5. Skriveno blago

(44) Kraljevstvo je nebesko poput blaga sakrivena u polju koje čovjek nađe pa opet sakrije, i radostan ode te proda sve što ima pa kupi to polje.

6. Dragocjen biser

(45) Isto tako, kraljevstvo je nebesko poput trgovca koji traži izvrsne bisere, (46) pa kad nađe jedan dragocjen biser, ode i proda sve što ima te ga kupi.

7. Mreža

(47) Isto tako, kraljevstvo je nebesko poput mreže bačene u jezero u koju se uhvate svakovrsne ribe; (48) i kad se ona napuni, izvuku je na obalu pa

sjednu i pokupe dobre ribe u posude, a loše izbace. (49) Tako će biti na kraju vremena: anđeli će izići i odvojiti zlikovce od pravednika (50) pa ih baciti u užarenu peć; na tom će se mjestu čuti plač i škripa zuba.

(51) Jeste li razumjeli sve ovo?”

Oni mu odgovoriše: “Jesmo.”

(52) On im reče: “Zato je svaki pismoznanc koji je postao učnikom kraljevstva nebeskog kao glava kuće koja iz riznice svoje iznosi novo i staro.”

Nazarećani protiv Isusa

(53) Kad završi taj slikovit govor, ode odande. (54) Dođe u svoj rodni grad i poče učiti svijet u sinagogi, tako da su se oni čudili i govorili: “Odakle ovom čovjeku tolika mudrost i moći čudesne? (55) Zar on nije sin tesara? Zar mu se majka ne zove Marija, a braća njegova: Jakov, Jozef, Šimon i Juda? (56) A sestre njegove, zar nisu sve kod nas? Odakle onda ovom čovjeku sve to?” (57) I odbiše povjerovati u njega.

Ali Isus im reče: “Prorok je bez časti jedino u svome rodnom gradu i u svojoj kući.” (58) I on ne učini tamo mnogo čuda zbog nevjere njihove.

Pogubljenje Ivana Umočitelja

14 Tad do ušiju tetrarha³³ Heroda doprije vijest o Isusu, (2) te on reče slugama svojim: “To je Ivan Umočitelj; on se digao iz mrtvih, i zato čudesne sile djeluju u njemu.”

(3) Jer kad je Herod bio uhvatio Ivana, svezao ga je i bacio u tamnicu zbog Herodijade, žene svoga brata Filipa, (4) zato što mu je Ivan govorio: “Nije ti dopušteno imati je.” (5) Iako ga je Herod htio pogubiti, bojao se svijeta, jer je svijet smatrao Ivana prorokom.

(6) A kad dođe Herodov rođendan, Herodijadina kći igrala je pred njima i dopala se Herodu, (7) te joj je uz prisegu obećao da će joj dati sve što zaželi. (8) Na nagovor svoje majke, ona reče: “Daj mi ovdje na pladnju glavu Ivana Umočitelja.” (9) Iako se kralj rastuži, zbog svojih prisega i zbog svojih gostiju na večeri zapovjedi da se to izvrši. (10) On posla ljude i dade da se Ivanu odrubi glava u tamnici. (11) I donesoše glavu na pladnju te je dadoše djevojci, a ona je odnese svojoj majci. (12)

³² U grčkom *tri saton*, tj. oko 22 litra.

³³ Tetrarh – vladar.

Njegovi učenici dođoše i uzeše tijelo te ga pokopaše, pa otiđoše te javiše Isusu.

Isus hrani pet hiljada ljudi

(13) Kad Isus ču za to, povuče se odande u lađi na osamljeno mjesto, nasamo; a kad to svijet ču, pođe za njim pješice iz gradova. (14) Kad iziđe na obalu, ugleda veliku svjetinu, i sažali se nad njima te izliječi bolesne.

(15) Navečer mu dođoše učenici i rekoše: "Ovo je mjesto pusto i već je kasno; otpusti svijet da ode u sela i kupi sebi hrane."

(16) Ali Isus im reče: "Ne trebaju ići; dajte im vi da jedu!"

(17) Oni mu rekoše: "Ovdje imamo samo pet pogača i dvije ribe."

(18) A on reče: "Donesiti mi ih ovamo." (19) Naredivši narodu da posjeda po travi, on uze onih pet pogača i one dvije ribe pa, gledajući u nebo, blagoslovi hranu, i razlomivši pogače dade ih učenicima, a učenici ih dadoše svijetu. (20) Svi su jeli i nasitili se. Onda pokupiše dvanaest punih sepetića razlomljenih komada koji iza njih ostadoše. (21) Jelo je oko pet hiljada ljudi, pored žena i djece.

Isus hoda po vodi

(22) Isus odmah natjera svoje učenike da uđu u lađu i otplove pred njim na drugu stranu dok on otpusti svijet. (23) Kad otpusti narod, sam se uspe na goru da se moli; navečer je ondje bio sam. (24) A lađa je već bila daleko od kopna, valovi su o nju udarali, jer je nepovoljan vjetar puhao. (25) A za četvrte noćne straže³⁴ on im dođe hodeći po jezeru. (26) Kad ga učenici ugledaše gdje hoda po jezeru, prestrašiše se i rekoše: "Utvara!" I od straha se počеше derati.

(27) Ali Isus im odmah progovori i reče: "Odvažni budite! Ja sam, ne bojte se."

(28) Petar mu reče: "Gospodine, ako si to ti, zapovjedi mi da ti dođem po vodi."

(29) A on reče: "Dođi!"

I Petar iziđe iz lađe te počе hodati po vodi i priđe Isusu. (30) Ali kad opazi vjetar, uplaši se, i kad počе tonuti, povika: "Gospodine, spasi me!"

(31) Isus odmah pruži ruku i uhvati ga pa mu reče: "Malovjerni, zašto si posumnjao?"

(32) Kad se ukrcase u lađu, vjetar prestade. (33) A oni koji bijahu u lađi padoše preda nj ničice govoreći: "Ti si uistinu Sin Božiji!"

(34) Kad preploviše na drugu stranu, stigoše na kopno u Genezaretu. (35) A kad ga ljudi toga mjesta prepoznadoše, javiše svem okolnom kraju i dovođahu mu sve bolesnike; (36) i preklinjahu ga da samo dotaknu resu njegova ogrtača; i svi koji je dotaknuše bijahu izliječeni.

Običaji i Božija zapovijed

15 Onda dođoše Isusu neki farizeji i pismoznanci iz Jerusalema i rekoše: (2) "Zašto učenici tvoji krše običaj starih? Ta oni ne peru ruke prije jela."

(3) A on im odgovori i reče: "Zašto vi kršite zapovijed Božiju zbog običaja svoga? (4) Jer Bog je rekao: 'Poštuj oca svoga i mater svoju,' i: 'Onaj ko prokune oca ili majku neka se smakne.' (5) A vi kažete: 'Ako neko kaže ocu ili majci: Šta god ja imam čime bih ti pomogao dato je Bogu, (6) taj ne treba poštovati oca svoga ni mater svoju.' I tako ukidate riječ Božiju zbog običaja svoga. (7) Licemjeri, pravo je Izaija preorekao o vama:

(8) 'Ovaj me narod poštuje usnama svojim, ali je srce njegovo daleko od mene.

(9) Uzalud mi se oni klanjaju, podučavajući ljudskim propisima kao učenjima.'"

(10) Onda Isus zovnu sebi svijet i reče mu: "Slušajte i shvatite: (11) ne onečisti čovjeka ono što ulazi u usta, nego ono što izlazi iz usta, to onečisti čovjeka."

(12) Tad dođoše učenici i rekoše mu: "Znaš li da su se farizeji uvrijedili kad su čuli šta si rekao?"

(13) A on odgovori i reče: "Svaka biljka koju nije zasadio Otac moj nebeski bit će iščupana. (14) Pustite ih, oni su slijepi vodiči slijepih. A kad slijepac vodi slijepca, obojica će upasti u jamu."

(15) Petar mu reče: "Protumači nam taj slikovit govor."

(16) Isus reče: "Zar i vama još tako nedostaje razumijevanja? (17) Zar ne shvatate da sve što uđe na usta prođe kroz trbuh i izbaci se u zahodu? (18) Ali ono što iziđe iz usta dolazi iz srca, i to onečisti čovjeka. (19) Jer iz srca dolaze zle misli, ubistva, preljube, bludničenja, krađe, lažno svjedočenje, klevete. (20) To je ono što ukalja čovjeka; a jesti neopranih ruku ne kalja čovjeka."

³⁴ Tj. od tri ujutru do šest.

Isus i Kanaanka

(21) Isus ode odatle i povuče se u tirski i sidonski kraj. (22) Iznenada iziđe jedna Kanaanka iz toga kraja te stade vikati: "Smiluj mi se, Gospodine, Sine Davidov; moja je kći strašno zloduhom opsjednuta."

(23) Ali joj on ne odgovori ni riječi. I dođoše učenicima njegovim te ga počeoš preklinjati: "Otpusti je, jer više za nama."

(24) Ali on odgovori i reče: "Ja sam poslan samo izgubljenim ovcama kuće Israilove."

(25) Ali ona dođe i počeo se klanjati pred njim govoreći: "Gospodine, pomoz mi!"

(26) A on odgovori i reče: "Nije pravo uzeti hljeb djeci i baciti ga psima."

(27) "Jeste, Gospodine", reče ona, "ali i psi jedu mrve što padnu sa stola njihovih gospodara."

(28) Isus joj tad reče: "Ženo, velika je vjera tvoja; neka ti bude kako želiš." I njezina kći namah ozdravi.

Isus hrani četiri hiljade ljudi

(29) Krenuvši odatle, Isus pođe uz Galilejsko jezero, i uspevši se na goru sjede. (30) I dođe mu silan svijet vodeći sa sobom hrome, slijepo, sakate, nijeme i mnoge druge; i polagaše ih kraj njegovih nogu, a on ih je liječio. (31) Svijet se tako divio dok je gledao kako nijemi govore, sakati ozdravljaju, hromi hodaju, a slijepi vide, te počeo slaviti Boga Israilova.

(32) Onda Isus zovnu sebi učenike svoje i reče: "Žao mi je ovih ljudi, jer su već tri dana sa mnom i nemaju šta jesti, a ne želim ih otpustiti gladne, možda će klonuti na putu."

(33) Učenici mu rekoše: "Gdje ćemo nabaviti toliko pogača u ovoj pustoši da nahranimo toliki svijet?"

(34) A Isus ih upita: "Koliko pogača imate?" Oni odgovoriše: "Sedam, i nekoliko ribica."

(35) Tada on naredi narodu da posjeda po zemlji, (36) te uze onih sedam pogača i ribe, i izričući zahvalu razlomi ih pa ih počeo davati učenicima, a učenici ih podijeliše narodu. (37) I svi su jeli i nasitili se, i pokupiše sedam košara punih ostataka od izlomljenih komada. (38) A jelo je četiri hiljade ljudi, pored žena i djece.

(39) I pošto otpusti narod, Isus uđe u lađu i ode u magadanski kraj.

Znak Jonin

16 Farizeji i saduceji dođoše da bi iskušali Isusa te mu zatražiše da im pokaže znak s neba. (2) Ali on im odgovori: "Kad je večer, vi govorite: 'Bit će lijepo vrijeme, jer je nebo crveno.' (3) A ujutro: 'Danas će oluja, jer je nebo crveno i mutno.' Znete li prosuditi izgled neba, a ne umijete prosuditi znakove vremena?³⁵ (4) Zao i nevjernan naraštaj traži znak, ali mu se neće dati znak do znak Jone." I on ih ostavi i ode.

Kvas farizejski i saducejski

(5) I dođoše učenici na drugu stranu, ali zaboraviše ponijeti hljeba. (6) A Isus im reče: "Pazite! Čuvajte se kvasa farizejskog i saducejskog."

(7) Oni počeoše jedni drugima govoriti: "On je to rekao jer mi nismo ponijeli hljeba."

(8) A Isus, znajući to, reče: "Malovjerni, zašto raspravljate među sobom što nemate hljeba? (9) Zar još ne shvaćate i ne sjećate se onih pet pogača na pet hiljada, i koliko ste sepetića punih uzeli? (10) Ili onih sedam pogača na četiri hiljade, i koliko ste košara punih uzeli? (11) Kako ne shvaćate da vam nisam govorio o hljebu? Nego, čuvajte se kvasa farizejskoga i saducejskoga." (12) Tada oni shvatiše da im on nije govorio da se čuvaju hljebnoga kvasa, nego farizejskog i saducejskog učenja.

Petar priznaje Isusa Pomazanikom

(13) Kad Isus dođe u kraj Cezareje Filipove, upita svoje učenike: "Šta kažu ljudi da je Sin Čovječiji?"

(14) Oni mu odgovoriše: "Jedni kažu Ivan Umotitelj, drugi Ilija, a treći Jeremija ili jedan od proroka."

(15) On im reče: "A šta vi kažete ko sam ja?"

(16) Šimon Petar odgovori: "Ti si Pomazanik, Sin Boga živoga."

(17) A Isus mu reče: "Blago tebi, Šimone, sine Jonin, jer to nije tebi objavio čovjek od mesa i krvi, nego Otac moj nebeski. (18) Ja ti još velim da si ti Petar³⁶, i na toj ću stijeni ja sagraditi zajednicu svoju, i kapije staništa mrtvih³⁷ neće je nadvladati. (19) Ja ću ti dati ključeve kraljevstva nebeskog i šta

³⁵ Neki rukopisi nemaju riječi od "Kad..." do "...vremena?"; v. Luka 12: 54-56.

³⁶ Petar znači stijena.

³⁷ Tj. sile smrti.

god ti dopustiš na zemlji bit će dopušteno na nebu, i šta god ti zabraniš na zemlji bit će zabranjeno na nebu.” (20) Tad on opomenu učenike da ne smiju nikom govoriti da je on Pomazanik.

Isus prvi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće (21) Otada Isus počeo ukazivati svojim učenicima da mora ići u Jerusalem i mnogo trpjeti od starješina i glavnih svećenika i pismoznanaca, te on mora ubijen biti i treći dan uskrsnuti. (22) Petar ga povuče u stranu i počeo ga koriti: “Ne daj Bože, Gospodine! To se tebi nikad neće dogoditi.”

(23) A on se okrenu i reče Petru: “Miči mi se s očiju, sotonu! Ti me zavodiš, jer tvoje misli nisu Božije, nego čovječije.”

Sljedbeništvo je dragocjeno

(24) Potom Isus reče učenicima svojim: “Ako iko hoće poći za mnom, mora se odreći sebe i križ svoj uprtiti³⁸ i mene slijediti. (25) Jer ko god želi spasiti život svoj izgubit će ga, a ko god izgubi život svoj zarad mene sačuvat će ga. (26) Ta kakva je korist čovjeku da dobije sav svijet, a izgubi život svoj? Ili, šta će čovjek dati u zamjenu za život svoj? (27) Jer Sin će Čovječiji doći s anđelima u slavi Oca svoga te će tada platiti svakom čovjeku prema djelima njegovim.

(28) Doista vam velim: ima nekih koji ovdje stoje koji neće okusiti smrt dok ne vide Sina Čovječijega gdje dolazi sa kraljevstvom svojim.”

Preobraženje Isusa

17 Poslije šest dana Isus povede sa sobom Petra, Jakova i brata mu Ivana te ih izvede nasamo na visoku goru. (2) I preobrazi se pred njima, te mu lice zasja kao sunce, a haljine postadoše bijele kao svjetlo. (3) Odjednom im se ukazaše Mojsije i Ilija gdje s njim razgovaraju. (4) Petar reče Isusu: “Gospodine, dobro je da budemo ovdje. Ako želiš, ja ću načiniti tri sjenice – jednu za te, jednu za Mojsija i jednu za Iliju.”

(5) Dok je on još govorio, svijetao ih oblak zasjeni, i gle, iz oblaka glas progovori: “Ovo je Sin moj voljeni, kojim sam ja zadovoljan; njega slušajte!”

(6) Kad učenici to čuše, licem na tlo padoše i strah ih obuze. (7) A Isus dođe pa ih dotaknu i reče:

“Ustanite i ne bojte se.” (8) I podižući oči oni ne vidješe nikoga osim sama Isusa.

(9) Dok su silazili s gore, Isus im zapovjedi i reče: “Nikom ne kazujte o ovom ukazanju dok se Sin Čovječiji ne digne iz mrtvih.”

(10) A njegovi ga učenici upitaše: “Zašto onda pismoznanci govore da najprije Ilija mora doći?”

(11) A on odgovori i reče: “Ilija će doista doći i sve u red dovesti. (12) No ja vam velim da je Ilija već došao, ali ga oni nisu prepoznali, nego su učinili s njim šta su htjeli. Tako će i Sin Čovječiji trpjeti u rukama njihovim.” (13) Tad učenici shvatiše da im je on govorio o Ivanu Umočitelju.

Izlječenje opsjednutog dječaka

(14) Kad dođoše svijetu, neki čovjek pride Isusu, pade preda nj na koljena i reče: (15) “Gospodine, smiluj se mome sinu, jer je padavičar i mnogo trpi, često pada u vatru i često u vodu. (16) Dovedoh ga tvojim učenicima, ali ga oni ne mogoše izliječiti.”

(17) A Isus odgovori i reče: “O nevjerni i pokvareni naraštaju, dokle ću biti s vama? Dokle ću vas trpjeti? Dovedite mi ga ovamo!” (18) I Isus ukori zloduha, te on iziđe iz njega, a dječak odmah ozdravi.

(19) Potom učenici dođoše Isusu nasamo i rekoše: “Zašto ga mi nismo mogli istjerati?”

(20) A on im reče: “Zbog svoje male vjere. Jer doista vam velim, ako budete imali vjeru koliko je zrno gorušice, reći ćete ovoj gori: ‘Pomjeri se odavde onamo’, i ona će se pomjeriti, i vama ništa neće biti nemoguće. [(21) Ali ova se vrsta može istjerati samo molitvom i postom.³⁹”

Isus drugi put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(22) I dok su se okupljali u Galileji, Isus im reče: “Sin Čovječiji bit će predan u ruke ljudima, (23) i oni će ga ubiti, a on će treći dan uskrsnuti.” I oni se silno ražalostiše.

Hramski porez

(24) Kad stigoše u Kafernaum, oni koji su ubirali hramski porez⁴⁰ dođoše Petru i rekoše: “Zar vaš učitelj ne plaća hramski porez?”

³⁸ Križ svoj uprtiti znači biti spreman na svaku žrtvu, pa čak i na gubitak vlastitog života.

³⁹ Rani rukopisi ne sadrže ovu rečenicu. V. Marko 9:29.

⁴⁰ Grčki *didrahma* – dva dinara ili pola šekela, koliko su iznosile dvije radničke dnevnicke.

(25) On reče: "Plaća."

A kad uđe u kuću, Isus mu prvi progovori i upita: "Šta ti misliš, Šimone, od koga kraljevi zemaljski ubiru carinu ili glavarinu, od svojih sinova ili od stranaca?"

(26) Kad Petar odgovori: "Od stranaca", Isus mu reče: "Onda su sinovi oslobođeni. (27) Ali da ih ne bismo uvrijedili, idi na jezero i baci udicu, pa uzmi prvu ribu koja se upeca, a kad joj otvoriš usta, naći ćeš jedan stater⁴¹. Uzmi ga pa im ga podaj za se i za me."

Ko je najveći?

18 U taj čas učenici dođoše Isusu i upitaše: "Ko je onda najveći u kraljevstvu nebeskom?"

(2) A on sebi zovnu dijete i postavi ga pred njih (3) te reče: "Doista vam velim: ako se ne promijenite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko. (4) Zato, ko se god ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom. (5) I ko god primi jedno ovakvo dijete u moje ime mene prima.

Šta ljude vodi u bludnju

(6) A ko god navede jedno od ovih beznačajnih koji vjeruju u mene da zabludi, bolje bi mu bilo da mu oko vrata visi težak žrvanj i da se utopi u dnu mora.

(7) Teško svijetu zbog onog što ga vodi u bludnju! Jer ono što vodi u bludnju neminovno će doći, a teško onome po kome to dođe!

(8) Ako te ruka tvoja ili noga tvoja navede da zabludiš, odsijeci je i baci od sebe; bolje ti je da uđeš u život⁴² sakat ili hrom nego da imaš dvije ruke ili dvije noge, a budeš bačen u vječnu vatru. (9) Ako te oko tvoje navede da zabludiš, iskopaj ga i baci od sebe; bolje ti je da uđeš u život s jednim okom nego da imaš dva oka, a budeš bačen u vatreni pakao.

(10) Pazite da ne prezrete nijedno od ovih malehnih, jer kažem vam da na nebu njihovi anđeli neprestano gledaju lice Oca moga nebeskog. [(11) Jer Sin Čovječiji došao je da spasi ono što je izgubljeno.⁴³]

Priča o zalutaloj ovcu

(12) Šta mislite? Ako neko ima stotinu ovaca, pa se jedna izgubi, zar on ne ostavi onih devedeset i

devet u gorama i pođe tražiti onu koja luta? (13) Ako se desi da je nađe, doista velim vam, on se više raduje zbog nje nego zbog onih devedeset i devet koje nisu zalutale. (14) Tako nije ni volja Oca vašega nebeskog da se ijedno od ovih malehnih izgubi.

Šta činiti ako brat zgriješi

(15) Ako brat tvog zgriješi, otiđi i ukori ga za njegovu grešku nasamo; ako te poslušaa, pridobio si brata svoga. (16) Ako te ne poslušaa, dovedi sa sobom još jednog ili dvojicu, da se na iskazu dvojice ili trojice svjedoka svaka stvar ustanovi. (17) Ako on odbije poslušati njih, kaži to zajednici, pa ako odbije i zajednicu poslušati, neka ti on bude kao pogan ili poreznik. (18) Doista vam velim: šta god vi zabranite na zemlji bit će zabranjeno i na nebu, i šta god vi dopustite na zemlji bit će dopušteno i na nebu.

(19) I još vam velim: ako se dvojica od vas na zemlji dogovore oko bilo čega što ištu, učinit će im to Otac moj nebeski. (20) Jer gdje su se dvojica ili trojica u moje ime okupila, ja sam među njima."

Priča o sluzi koji ne oprašta

(21) Tada dođe Petar i upita ga: "Gospodine, koliko će puta brat moj grijehiti protiv mene, a ja mu opraštati? Do sedam puta?"

(22) Isus mu odgovori: "Ja ti ne kažem do sedam puta, nego do sedamdeset i sedam puta.

(23) Zato se kraljevstvo nebesko može uporediti s kraljem koji poželi da sredi račune sa svojim robovima. (24) Kad poče obračunavati, dovedoše mu jednoga koji mu je dugovao deset hiljada talenata⁴⁴. (25) Ali kako nije mogao platiti, njegov gospodar zapovjedi da se on proda zajedno sa svojom ženom i djecom i svim imanjem te da se plati. (26) Ali rob pade preda nj ničice govoreći: 'Imaj strpljenja sa mnom, i sve ću ti isplatiti.' (27) I gospodar se toga roba smilova pa ga oslobodi i oprost mu dug. (28) Ali taj isti rob iziđe i srete jednog od svojih drugova robova koji mu je dugovao stotinu dinara⁴⁵, pa ga uhvati te poče daviti govoreći: 'Vrati što si dužan.' (29) Tada njegov drug rob pade na tlo i poče ga moliti: 'Imaj strpljenja sa mnom, i isplatit ću ti.' (30) Ali on ne htjede, nego

⁴¹ Ili šekel.

⁴² Tj. u vječni život.

⁴³ Rani rukopisi ne sadrže ovu rečenicu. V. Luka 19:10.

⁴⁴ Tj. nezamislivo velik novac. Npr. jedan talent vrijedio je više od petnaestogodišnje radničke zarade.

⁴⁵ Otrprike stotinu dnevica.

ode i baci ga u tamnicu dok ne plati ono što duguje. (31) Zato se njegovi drugovi robovi, kad vidješe šta se dogodilo, veoma rastužiše pa odoše i javiše svome gospodaru sve šta se dogodilo. (32) Onda ga njegov gospodar pozva i reče mu: 'Zli slugo, ja sam ti oprostio sav onaj dug jer si me zamolio. (33) Zar se i ti nisi trebao smilovati svome drugu robu onako kako sam se ja tebi smilovao?' (34) I gospodar ga njegov, u srdžbi, izruči mučiteljima dok ne vrati sve što mu duguje. (35) Tako će isto Otac moj nebeski postupiti s vama ako svaki od vas ne oprostí bratu svome od srca."

O otpuštanju žene

19 Kad Isus dovrši te riječi, napusti Galileju i dođe u judejski kraj s onu stranu Jordana; (2) i silan je svijet išao za njim, a on ga je ondje liječio.

(3) Neki farizeji dođoše Isusu iskušavajući ga i pitajući: "Je li dopušteno čovjeku otpustiti svoju ženu iz bilo kakva razloga?"

(4) A on odgovori i reče: "Zar niste čitali da ih je onaj koji ih je stvorio od početka učinio muškom i ženskom (5) i rekao: 'Zato će čovjek ostaviti svoga oca i majku i sa ženom se svojom sjediniti, i dvoje će postati jedno tijelo?' (6) Tako oni više nisu dva, nego jedno tijelo. Stoga, ono što je Bog sjedinio neka nijedan čovjek ne rastavlja."

(7) Oni ga upitaše: "Zašto je onda Mojsije zapovjedio da joj se da pismo otpuštenja i da se otpusti?"

(8) On im odgovori: "Zbog vaših tvrdokornih srca Mojsije vam je dopustio da otpuštate svoje žene. Ali u početku nije tako bilo. (9) A ja vam velim: ko god otpusti svoju ženu, osim zbog razvrata, pa se oženi drugom čini preljubu."

(10) Učenici mu rekoše: "Ako je takav odnos muža sa ženom njegovom, bolje je ne ženiti se."

(11) A im on odgovori: "Ne mogu svi ljudi prihvatiti ove riječi, nego samo oni kojima je to dato. (12) Jer ima nesposobnih za ženidbu od rođenja; ima onih koje su ljudi onesposobili; a ima i onih koji su sami sebe onesposobili⁴⁶ radi kraljevstva nebeskoga. Onaj ko to može prihvatiti neka prihvati."

Isus blagosilja dječicu

(13) Onda mu neki dovedoše djecu da on stavi ruke na njih i da se pomoli, a učenici ih ukoriše.

(14) Ali Isus reče: "Pustite dječicu da mi dolaze i ne branite im, jer kraljevstvo nebesko pripada takvima." (15) I spustivši svoje ruke na njih, ode odande.

Bogatstvo i vječni život

(16) Dođe mu neko te ga upita: "Učitelju, koje dobro da činim da bih stekao vječni život?"

(17) A on mu odgovori: "Zašto me pitaš o onome što je dobro? Samo je jedan dobar, a ako hoćeš da uđeš u život⁴⁷, drži se zapovijedi."

(18) Tad ga ovaj upita: "Kojih?"

A Isus odgovori: "Ne ubij, ne čini preljube, ne krađi, ne svjedoči lažno, (19) poštuju svoga oca i majku, i voli bližnjega svoga kao samog sebe."

(20) Mladić mu reče: "Sve ja to držim, šta mi još nedostaje?"

(21) Isus mu odgovori: "Ako želiš biti savršen, idi i prodaj imetak svoj i podaj siromasima, pa ćeš imati blago na nebu; onda dođi i slijedi me." (22) Ali kad mladić ču te riječi, ode žalostan, jer je on posjedovao golem imetak.

(23) A Isus reče učenicima svojim: "Doista vam velim, teško je bogatašu ući u kraljevstvo nebesko!

(24) I još vam kažem, lakše je devi proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u kraljevstvo nebesko."

(25) Kad to učenici čuše, silno se začudiše te upitaše: "Ko se onda može spasiti?"

(26) Gledajući u njih Isus im odgovori: "Ljudima je nemoguće, ali Bogu je sve moguće."

(27) Tad mu Petar reče: "Evo, mi smo sve ostavili i pošli za tobom! Šta ćemo onda mi dobiti?"

(28) A Isus im odgovori: "Doista vam velim: vi koji ste pošli za mnom, u novom svijetu, kad Sin Čovječiji sjedne na svoje slavno prijestolje, i vi ćete posjedati na dvanaest prijestolja i suditi dvanaest plemena Israilovih. (29) I svaki koji je zarad imena moga ostavio kuće, ili braću, ili sestre, ili oca, ili majku⁴⁸, ili djecu, ili njive, dobit će stostruko, i baštinit će vječni život. (30) Ali mnogi koji su prvi bit će posljednji, a posljednji prvi."

Radnici u vinogradu

20 Jer kraljevstvo nebesko nalik je zemljoposjedniku koji iziđe rano ujutro da unajmi radnike za svoj vinograd. (2) Kad se nagodi s rad-

⁴⁷ Tj. u vječni život.

⁴⁸ U nekim ranim rukopisima ovdje još stoji *ili ženu*.

⁴⁶ Tj. odrekli se ženidbe.

nicima za dinar po danu, posla ih u svoj vinograd. (3) I iziđe oko trećeg sata⁴⁹ i vidje druge gdje besposleni stoje na tržnici, (4) pa im reče: 'Idite i vi u vinograd, a ja ću vam dati što bude pravo.' I oni odoše. (5) Oko šestog i devetog sata opet on iziđe i učini isto. (6) I oko jedanaestog sata iziđe i nađe druge gdje naokolo stoje, pa ih upita: 'Zašto stojite ovdje vazdan besposleni?' (7) Oni mu odgovoriše: 'Zato što nas niko nije unajmio.' On im reče: 'Idite i vi u vinograd.'

(8) Kad dođe večer, vlasnik vinograda reče svome upravitelju: 'Zovni radnike pa im, počevši od posljednjeg do prvog, podaj plaću njihovu.' (9) Kad dođoše oni unajmljeni oko jedanaestog sata, svaki primi po jedan dinar⁵⁰. (10) Kad dođoše oni prvi, pomisliše da će primiti više, ali i svaki od njih primi po jedan dinar. (11) Kad ga primiše, počеше gundati na zemljoposjednika (12) govoreći: 'Ovi su posljednji ljudi radili samo jedan sat, a ti si ih izjednačio s nama koji smo podnijeli teret i žegu dana!' (13) Ali on odgovori i reče jednom od njih: 'Priatelju, ja ti ne činim nepravdu; zar se nisi nagodio sa mnom za dinar?' (14) Uzmi svoje i odlazi, a ja želim dati ovom posljednjem čovjeku isto kao i tebi. (15) Zar mi nije dopušteno s onim što je moje činiti šta želim? Ili je oko tvoje zavidno što sam ja darežljiv?' (16) Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji."

Isus treći put predskazuje svoju smrt i uskrsnuće

(17) Dok se uspinjao prema Jerusalemu, Isus dvanaestericu odvede nastranu pa im na putu reče: (18) "Evo, mi se penjemo u Jerusalem, i Sin Čovječiji bit će izručen glavnim svećenicima i pismoznačnicima, pa će ga oni osuditi na smrt (19) i predat će ga poganima da mu se rugaju i bičuju ga i razapnu, a trećega dana on će opet ustati."

Majka traži promaknuće svojih sinova

(20) Tad Isusu dođe majka Zebedejevih sinova, klanjajući se i ištucii nešto od njega, a i njezini sinovi bijahu s njom. (21) On je upita: "Šta želiš?" Ona odgovori: "Naredi da ova moja dva sina sjede jedan s tvoje desne, a drugi s tvoje lijeve strane u kraljevstvu tvome."

(22) Ali Isus reče: "Ne znate šta ištete. Možete li piti iz pehara iz kojeg ću ja piti⁵¹?"

Odgovoriše mu: "Možemo." (23) On im reče: "Zaista, iz moga pehara vi ćete piti. Ali nije moje da dajem mjesto s moje desne i s moje lijeve strane, nego ono pripada onima kojima ga je pripremio Otac moj."

(24) Kad to čuše ostala deseterica, naljutiše se na dvojicu braće. (25) Ali Isus ih zovnu sebi i reče: "Znate da vladari poganski gospodare nad njima i njihovi velikaši vrše vlast nad njima. (26) Tako među vama neće biti, nego ko god želi postati velik među vama neka vam bude sluga; (27) i ko god želi biti prvi među vama neka vam bude rob, (28) baš kao što Sin Čovječiji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne svoj život kao otkupninu za mnoge."

Izlječenje slijepaca

(29) Dok su napuštali Jerihon, silan svijet pođe za njim. (30) I čuvši da Isus prolazi tuda, dva slijepca koja su sjedila kraj puta zavikaše: "Gospodine, smiluj nam se, Sine Davidov!" (31) Svjetina im mrko reče da šute, ali oni još glasnije povikaše: "Gospodine, sine Davidov, smiluj nam se!"

(32) A Isus se zaustavi te ih zovnu i upita: "Šta hoćete da vam učinim?"

(33) Oni mu rekoše: "Gospodine, neka nam se oči otvore." (34) Sažalivši se, Isus im dotače oči, i oni smjesta progledaše te podoše za njim.

Isus ulazi u Jerusalem

21 Kad se primaknuše Jerusalemu i stigoše u Betfagu na Maslinskoj gori, Isus tad posla dvojicu učenika (2) i reče im: "Idite u selo koje je pred vama, i ondje ćete odmah naći privezanu magaricu i s njom magare; odvežite ih pa mi dovedite. (3) Ako bi vam ko šta kazao, recite mu: 'Gospodinu oni trebaju, i on će ih odmah poslati.'" (4) To se dogodilo da bi se ispunilo ono što je rečeno preko proroka:

(5) "Kažite kćeri cionskoj:

Eto, dolazi ti kralj tvoj,

blag, i jaše na magarcu,

baš na magaretu, mladom magarice."

(6) Učenici odoše i učiniše baš onako kako ih Isus bješe uputio, (7) te dovedoše magaricu i magare pa metnuše svoje ogrtače na njih, a on sjede na ogrta-

⁴⁹ Računajući od šest sati ujutro; tj. oko devet sati.

⁵⁰ Tj. uobičajenu dnevnicu.

⁵¹ Piti iz pehara metaforični je izraz za tešku patnju.

če. (8) Većina svijeta prostirala je svoje ogrtače po putu, a drugi su sjekli grančice sa stabala i po putu ih raznosili. (9) Svijet koji je išao pred njim i oni koji si išli pozadi vikali su:

“Hosana⁵², Sine Davidov!

Blagoslovljen bio onaj koji dolazi u ime Gospoda! Hosana na najvišem nebu!”

(10) Kad on uđe u Jerusalem, cijeli se grad uskomeša i počeo pitati: “Ko je ovo?”

(11) A svjetina je govorila: “Ovo je prorok Isus iz Nazareta galilejskog.”

Izgon trgovaca iz hrama

(12) Isus uđe u prostor hramski te izagna sve koji su ondje kupovali i prodavali, i isprevrta stolove mjenjačima novca i klupe onima koji su prodavali golubice. (13) I reče im: “Zapisano je: ‘Moja će se kuća zvati kućom molitve’, a vi je pretvarate u jazbinu razbojničku!”

(14) I prilazili su mu u blizini hrama slijepi i hromi, a on ih je liječio. (15) Ali kad glavni svećenici i pismoznanci vidješe čudesa što ih je on činio i djecu gdje kliču oko hrama: “Hosana, Sine Davidov!”, razljutiše se (16) te mu rekoše: “Čuješ li šta ova djeca govore?”

A Isus im odgovori: “Da. Zar nikad niste čitali: ‘Učinio si da ti s usana djece i dojenčadi stižu hvala?’” (17) I ostavi ih te krenu iz grada u Betaniju i tamo prenoći.

Suho smokvino stablo

(18) Ujutro, kad se vraćao u grad, ogladnje. (19) Ugledavši smokvu kraj puta priđe joj i nađe na njoj samo lišće, te joj reče: “Nikad više ne bilo na tebi ploda!” I smokva se odjednom osuši.

(20) Vidjevši to učenici se začudiše te upitaše: “Kako se smokva odjednom osušila?”

(21) A Isus odgovori i reče im: “Doista vam velim: ako budete imali vjeru i ne budete sumnjali, ne samo da ćete činiti ono što je učinjeno ovoj smokvi nego ako i ovoj planini reknete: ‘Podigni se i baci u more’, to će se dogoditi. (22) I sve što budete iskali u molitvi, vjerujući, dobit ćete.”

Iskušavanje Isusove vlasti

(23) Kad je ušao u hramski prostor i tu podučavao, glavni svećenici i narodne starješine dođoše mu

pa mu rekoše: “Kakvom vlašću ti ovo činiš i ko ti je dao tu vlast?”

(24) Isus im odgovori: “I ja ću vas nešto upitati, pa ako mi odgovorite, onda ću ja vama reći kakvom vlašću ja ovo činim. (25) Odakle je bilo Ivanovo umočenje – s neba ili od ljudi?”

I oni među sobom stadoše razmišljati govoreći: “Ako kažemo: ‘S neba’, on će reći: ‘Zašto mu onda niste vjerovali?’ (26) A ako kažemo: ‘Od ljudi’, strah nas je svijeta, jer svi smatraju Ivana prorokom.” (27) Zato odgovoriše Isusu: “Ne znamo.”

Tad im on reče: “Ni ja vama neću reći kakvom vlašću ja ovo činim.”

Priča o dva sina

(28) Ali šta mislite? Jedan je čovjek imao dva sina, i došao je prvom pa rekao: ‘Sine, idi i radi danas u vinogradu.’ (29) Ovaj odgovori: ‘Neću’, ali kasnije mu bi žao, pa ode. (30) Otac dođe drugom i reče mu isto, a on odgovori: ‘Hoću, gospodaru’, ali ne ode. (31) Koji je od njih dvojice izvršio očevu volju?” Oni rekoše: “Onaj prvi.”

Isus im reče: “Doista vam velim da će poreznici i bludnice prije vas stići u kraljevstvo nebesko. (32) Jer Ivan vam je došao putem pravednosti, ali mu vi niste vjerovali, a poreznici su mu i bludnice vjerovali; i vi, vidjevši to, niste ni poslije osjetili kajanje i povjerovali mu.”

Priča o vinogradarima

(33) Poslušajte još jedan slikovit govor. Bijaše neki zemljoposjednik koji je zasadio vinograd i ogradio ga zidom, te iskopao u njemu vinski tijesak i sagrađio kulu, pa ga dao u zakup vinogradarima i otišao na put. (34) Kad se primaklo vrijeme berbe, on posla sluge svoje vinogradarima da pakupe njegov rod. (35) Ali vinogradari uhvatiše sluge njegove pa jednog pretukoše, drugog ubiše, a trećeg kamenovaše. (36) On im posla još jednu skupinu sluga, veću od one prve, ali im oni isto učinise. (37) Napokon on posla svoga sina govoreći: ‘Oni će poštovati moga sina.’ (38) Ali kad ugledaše sina, vinogradari među sobom rekoše: ‘Ovo je baštinič; hajde da ga ubijemo i dočepamo se njegove baštine.’ (39) Zato ga uhvatiše te ga baciše izvan vinograda i ubiše. (40) I sad, kad dođe gospodar vinograda, šta će učiniti tim vinogradarima?”

(41) Oni mu odgovoriše: “On će učiniti da ti nesretnici okončaju nesretno, a vinograd će dati u

⁵² Uzvik slave, od aram. riječi *hoša-na*, u značenju *spasi!*

zakup drugim vinogradarima koji će mu dati dio roda u određeno vrijeme.”

(42) Isus im reče: “Zar nikad niste čitali u Pismima:

‘Kamen što ga odbaciše graditelji postade glavni kamen temeljac; to je od Gospoda i čudesno je u očima našim?’

(43) Zato vam ja kažem: kraljevstvo će se Božije vama oduzeti i dati narodu koji uzgaja plodove u njemu. (44) I ko na ovaj kamen padne raskomadat će se, a na koga on padne raspršit će ga kao prašinu.”⁵³

(45) Kad glavni svećenici i farizeji čuše njegov slikovit govor, razumješe da o njima govori. (46) Gledali su da ga uhvate, ali su se bojali svijeta, jer ga je on smatrao prorokom.

Priče o svadbenim gozbama

22 Isus im ponovo progovori slikovito i reče: (2) “Kraljevstvo nebesko može se uporediti s kraljem koji je priredio svadbu svome sinu, (3) te poslao svoje sluge da pozovu zvanice svadbene, ali one ne htjedoše doći. (4) On ponovo posla druge robove govoreći: Kažite zvanicama: ‘Evo, ja sam pripremio večeru; moji su volovi i moja ugojena telad poklani, i sve je spremno; dođite na svadbu.’ (5) Ali oni se ne obazreše i odoše svojim putem, jedan na svoju njiivu, drugi svojim poslom, (6) a ostali zgrabiše njegove sluge i ružno prema njima postupiše te ih ubiše. (7) Tad se kralj razbjesni te posla svoje vojske i pogubi one ubice, a grad im zapali. (8) Potom reče svojim slugama: ‘Svadba je spremna, ali zvanice ne bijahu dostojne. (9) Zato iziđite na raskršća pa pozovite na svadbu koga god tamo zateknete.’ (10) Ti robovi iziđoše na ulice i okupiše sve koje zatekoše, i zle i dobre, i svadbena se dvorana napuni gostima. (11) Ali kad kralj uđe da vidi goste, ugleda ondje jednog čovjeka koji ne bješe obučen u svadbene haljine (12) te mu reče: ‘Prijatelju, kako si ušao ovamo bez svadbenih haljina?’ A onaj čovjek zani-jemi. (13) Tad kralj reče slugama: ‘Svežite mu ruke i noge pa ga bacite naizvan u tamu; tamo će nastati plač i škrgut zuba.’ (14) Jer mnogi su pozvani, ali ih je malo izabrano.”

Caru carevo, Bogu Božije

(15) Tad farizeji otiđoše i posavjetovaše se kako da ga uhvate u riječi. (16) I poslaše mu učenike svoje zajedno s herodovcima da kažu: “Učitelju, mi znamo da si ti istinoljubiv i da po istini podučavaš putu Božijem i da se nikom ne klanjaš, jer ni prema kome pristran nisi. (17) Kaži nam onda, šta misliš, je li dopušteno platiti caru porez ili nije?”

(18) Ali Isus osjeti njihovu zlobu te reče: “Zašto me iskušavate, licemjeri? (19) Pokažite mi novčić za porez.” I oni mu donesoše dinar. (20) On ih upita: “Čija je ovo slika i natpis?”

(21) “Carevi”, odgovoriše mu.

Tad im on reče: “Onda podajte caru carevo, a Bogu Božije.” (22) Kad to čuše, zadiviše se te ga ostaviše i odoše.

Pitanje o uskrsnuću

(23) Tog dana dođoše Isusu neki saduceji – koji kažu da nema uskrsnuća – te ga upitaše: (24) “Učitelju, Mojsije je rekao: ‘Ako čovjek umre a ne bude imao djece, brat njegov mora uzeti njegovu ženu i podići djecu bratu svome.’ (25) U nas bijahu sedmerica braće. Prvi se oženi i umrije, a kako nije imao djece, ostavi svoju ženu bratu svome; (26) tako i drugi, i treći, sve do sedmoga. (27) Najposlije i žena umrije. (28) Kad bude uskrsnuće, čija će onda od njih sedmerice ona žena biti? Jer svi su je bili sebi za ženu uzeli.”

(29) A Isus odgovori i reče im: “Krivo ste razumjeli, ne poznajući Pisma ni moć Božiju. (30) Jer nakon uskrsnuća niti će se ženiti niti udavati, nego će biti kao anđeli na nebu. (31) A što se tiče proživljenja mrtvih, zar niste čitali šta vam je rekao Bog: (32) ‘Ja sam Bog Abrahamov i Bog Izakov i Bog Jakovljevi?’ On nije Bog mrtvih, nego živih.”

(33) Kad to svijet ču, zapanji se od njegova učenja.

Najvažnija zapovijed

(34) A farizeji se, kad čuše da je Isus ušutkao saduceje, okupiše. (35) Jedan od njih, zakonoznalac, upita ga da ga iskuša: (36) “Učitelju, koja je najveća zapovijed u Zakonu?”

(37) A on mu reče: “‘Voli Gospoda, Boga svoga, svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim.’ (38) To je najveća i prva zapovijed. (39) Druga joj je slična: ‘Voli bližnjega svoga kao

⁵³ Ovaj stavak ne sadrže neki raniji rukopisi. V. Luka 20:18.

samog sebe.' (40) O tim dvjema zapovijedima ovisi sav Zakon i Proroci."

Čiji je sin Pomazanik?

(41) I kad se farizeji okupiše, Isus ih upita: (42) "Šta mislite o Pomazaniku, čiji je on sin?"

Odgovoriše mu: "Davidov."

(43) On im reče: "Kako ga onda David, nadahnut Duhom, zove Gospodinom kad kaže:

(44) 'Gospod je rekao Gospodinu mome:

Sjedni s desne strane moje

dok ne bacim tvoje dušmane pod noge?'

(45) Pa ako ga David naziva Gospodinom, kako mu on može biti sin?" (46) Niko mu ne mogaše odgovoriti ni riječi niti se iko usudi od toga dana pa nadalje da ga išta više pita.

Ukor pismoznanaca

23 Tad Isus progovori svjetini i učenicima svojim (2) i reče: "Na Mojsijevu stolicu zasedjeli su pismoznanci i farizeji; (3) zato vi sve što vam oni kažu vršite i toga se držite, ali se ne ravnajte po njihovim djelima, jer oni govore, a ne vrše. (4) Oni vežu preteška bremena i među ih ljudima na pleća, a sami neće ni prstom mrdnuti da ih pokrenu. (5) A sva djela svoja čine da bi ih ljudi vidjeli; jer oni raširuju zapise⁵⁴ svoje i produljuju rese na haljinama svojim. (6) Oni vole počasno mjesto na gozbama i najbolja mjesta u sinagogama, (7) i da ih pozdravljaju s poštovanjem na trgovima i da ih ljudi zovu 'rabi'⁵⁵. (8) A vi se nemojte zvati 'rabi', jer jedan je Učitelj vaš, i vi ste svi braća. (9) Nikog na zemlji ne zovite svojim ocem, jer jedan je Otac vaš – onaj nebeski. (10) Nemojte se zvati vođama, jer jedan je vođa vaš – Pomazanik. (11) A najveći među vama neka vam bude sluga. (12) Jer svako ko sebe uzdigne ponižen će biti, a svako ko sebe ponizi uzdignut će biti.

"Teško vama, pismoznanci i farizeji"

(13) A teško vama, pismoznanci i farizeji, jer vi zatvarate kraljevstvo nebesko pred ljudima, i vi sami ne ulazite niti dopuštate onima koji bi htjeli da uđu. [(14) Teško vama, pismoznanci i farizeji,

licemjeri jedni, jer vi proždirete kuće udovičke i dugo se molite pretvarajući se; zato ćete najstrožije osuđeni biti.⁵⁶]

(15) Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri jedni, jer prelazite more i kopno da jednog preobratite; pa kad on to postane, vi ga učinite sinom pakla dvaput većim od sebe.

(16) Teško vama, slijepi vodiči, koji govorite: 'Ko se god zakune hramom, to ništa ne vrijedi, a ko se god zakune hramskim zlatom obavezao se.' (17) Budale jedne i slijepci! Šta je veće: zlato ili hram koji je posvetio zlato? (18) I još: 'Ko se god zakune žrtvenikom, to ništa ne vrijedi, a ko se zakune žrtvom na njemu, obavezao se.' (19) Slijepci jedni, šta je veće: žrtva ili žrtvenik koji posvećuje žrtvu? (20) Zato, ko se god zakune žrtvenikom, kune se i žrtvenikom i svime što je na njemu. (21) I ko se god zakune hramom, kune se i hramom i onim koji u njemu obitava. (22) I ko se god zakune nebom, kune se i prijestoljem Božijim i onim koji na njemu sjedi.

(23) Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri jedni! Jer vi dajete desetinu od metvice, kopra i kima, a zanemarujete važnije propise Zakona: pravdu i milost i vjernost; to ste vi trebali činiti, ne zanemarujući ni ono prvo. (24) Slijepi vodiči jedni, vi na cjediljku izdvajate mušice, a proždirete devu!

(25) Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri jedni! Jer vi čistite vanjštinu pehara i tanjira, a unutrašnjost im je puna otimačine i pohlepe. (26) Slijepi farizeju, najprije očisti unutrašnjost pehara i tanjira da bi mu i vanjština čista bila.

(27) Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri jedni! Jer vi ste kao okrečene grobnice, koje se izvana čine lijepim, ali su unutra pune mrtvačkih kostiju i svakovrsne nečisti. (28) Tako se i vi izvana činite ljudima pravedni, ali ste unutra puni licemjerja i bezakonja.

(29) Teško vama, pismoznanci i farizeji, licemjeri jedni! Jer vi gradite grobnice prorocima i ukrašavate spomenike pravednika, (30) govoreći: 'Da smo živjeli u dane svojih očeva, ne bismo s njima sudjelovali u proljevanju krvi proroka.' (31) Tako svjedočite protiv sebe da ste sinovi onih koji su ubijali proroke. (32) Napunite onda mjeru krivnje

⁵⁴ Nosili su ih svećenici u kutijicama pričvršćenim na čelu i na ruci.

⁵⁵ Riječ za oslovljavanje vjerskih uglednika i učenjaka.

⁵⁶ Rani rukopisi ne sadrže ovaj stavak. V. Marko 12:40, Luka 20:47.

svojih očeva! (33) Zmije jedne, leglo guja, kako ćete izbjeći sud pakla?

(34) Zato vam, evo, ja šaljem proroke i mudrace i pismoznance; neke od njih vi ćete ubiti i razapeti, a neke ćete šibati u svojim sinagogama i progoniti iz grada u grad, (35) da bi na vas pala krivnja za svu krv pravednu prolivenu na zemlji, od krvi pravednog Abela do krvi Zekarije, sina Berekijina, koga ste ubili između hrama i žrtvenika. (36) Doista vam velim: sve će se to sručiti na ovaj naraštaj.

Tužaljka nad Jerusalemom

(37) Jerusaleme, Jerusaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko ja puta željeh okupiti djecu tvoju kao što kokoš okuplja svoje piliće pod krila svoja, ali vi niste htjeli. (38) Evo, ostavlja vam se kuća vaša, pusta! (39) Jer velim vam: odsada pa nadalje nećete me vidjeti dok ne reknete: 'Blagoslovljen bio onaj koji dolazi u ime Gospoda!'"

Isus predskazuje šta će se zbiti

24 Isus iziđe iz prostora oko hrama i počeo se udaljavati, kad dođoše učenici njegovi da mu pokažu hramske zgrade. (2) I reče im on: "Vidite li sve ovo? Doista vam velim: ovdje neće kamen na kamenu ostati, sve će se srušiti."

(3) Dok je sjedio na Maslinskoj gori, dođoše mu nasamo učenici i rekoše: "Kaži nam kad će se to desiti i koji će biti znak tvoga dolaska i kraja vremena?"

(4) A Isus odgovori i reče im: "Pazite da vas niko ne zavede. (5) Jer mnogi će dolaziti u moje ime i govoriti: 'Ja sam Pomazanik', pa će mnoge zavesti. (6) Čut ćete buku ratova i vijesti o ratovima. Gledajte da se ne uplašite, jer to se mora dogoditi, ali još nije kraj. (7) Jer narod će ustati na narod i kraljevstvo na kraljevstvo, i bit će gladi i zemljotresa u raznim mjestima. (8) Ali sve je to početak porođajnih muka.

(9) Tad će vas podvrći mukama i ubijati vas, i svi će vas narodi mrziti zbog imena moga. (10) Tad će mnogi zabludjeti, i jedni će druge izdati i jedni druge mrziti. (11) Mnogi će lažni proroci ustati, i mnoge će zavesti. (12) Jer umnožilo se bezakonje, ljubav će se mnogih ohladjeti. (13) Ali onaj ko ustraje do kraja, taj će spašen biti. (14) Ova Radosna vijest o kraljevstvu propovijedat će se po cijeloj

lome svijetu kao svjedočanstvo svim narodima, i tad će doći kraj.

Pogibeljna vremena

(15) Zato, kad vidite gnusobu pustoši⁵⁷ o kojoj je govorio prorok Danijel gdje stoji na svetome mjestu – neka čitalac shvati – (16) "tad oni koji budu u Judeji neka bježe u planine. (17) Ko bude na krovu kuće ne smije silaziti da uzme stvari iz kuće⁵⁸. (18) Ko bude napolju ne smije se vratiti da uzme ogrtač svoj. (19) A teško trudnicama i dojiljama u te dane! (20) Molite se da vaš bijeg ne bude u zimu ili u subotu, (21) jer tad će biti patnja velika, kakve nije bilo od početka svijeta do sada, niti će ikada biti. (22) Da se ti dani nisu skratili, niko se ne bi spasio; ali radi izabranikâ ti će se dani skratiti. (23) Ako vam iko tada kaže: 'Gle, evo Pomazanika!', ili: 'Eno ga!', ne vjerujte mu. (24) Jer lažni će se pomazanici i lažni proroci pojavljivati i pokazivat će velike znakove i čuda da bi zaveli, ako bude moguće, čak i izabranike. (25) Eto, ja vam kazah unaprijed. (26) Zato, reknu li vam: 'Eno ga u pustinji', vi ne izlazite, ili: 'Eno ga u unutrašnjim sobama', ne vjerujte im. (27) Jer kao kad munja dolazi s istoka i sijeva sve do zapada, takav će biti dolazak Sina Čovječijeg. (28) Gdje god bude strвина, tamo će se se lešinari skupljati.

Dolazak Sina Čovječijega

(29) A odmah poslije nevolje tih dana sunce će se pomračiti i mjesec neće sijati, i padat će zvijezde s neba, i nebeske će se sile⁵⁹ uzdrmati. (30) Tad će se ukazati na nebu znak Sina Čovječijeg, i tad će sva plemena na zemlji biti u žalosti, i vidjet će Sina Čovječijeg gdje dolazi na oblacima nebeskim sa snagom i velikom slavom. (31) I on će poslati anđele svoje s trubom glasnom, pa će oni skupiti izabranike njegove od četiri vjetra, s jednog na drugi kraj nebeski.

(32) Izvucite sad pouku iz stabla smokvina: kad mu grane već postanu nježne i ono pusti lišće, vi znate da je ljeto blizu. (33) Tako i vi, kad sve to vidite, znajte da je [vrijeme] blizu, na samim vratima. (34) Doista vam velim: ovog naraštaja neće

⁵⁷ V. Danijel 9:27.

⁵⁸ Tj. kad opasnost dođe, mora se hitro skloniti ne misleći ni na šta.

⁵⁹ Tj. nebeska tijela. V. Izaija 13:10, 34:4.

nestati dok se sve ovo ne desi. (35) Nebo će i zemlja nestati, ali riječi mojih nestati neće.

(36) A o tom danu ili času niko ne zna, ni anđeli na nebu, ni Sin, nego samo Otač. (37) Jer baš kao što je bilo za Noino doba, tako će i za dolaska Sina Čovječijeg biti. (38) U tim danima prije potopa ljudi su jeli i pili, ženili se i udavali sve do dana kad se Noa u lađu ukrcao, (39) i nisu ništa razumjeli dok nije došao potop i svih ih pomeo. Isto će tako biti na dolazak Sina Čovječijeg. (40) Tad će se naći dvojica ljudi u polju: jedan će biti uzet, a drugi ostavljen. (41) Dvije će žene mljeti na mlin: jedna će biti uzeta, a druga ostavljena.

(42) Zato budite na oprezu, jer ne znate u koji dan Gospodin vaš dolazi. (43) Ali znajte ovo: da je domaćin znao u koje vrijeme noći dolazi lopov, bio bi na oprezu i ne bi dopustio da mu neko provali u kuću. (44) Zato i vi morate biti spremni, jer Sin će Čovječiji doći u času kad vi to ne budete očekivali. (45) Ko je onda vjerni i razumni rob što ga je gospodar njegov postavio nad ukućane njegove da im daje hranu u pravo vrijeme? (46) Blago onom robu koga gospodar njegov, kad se vrati, zatekne da tako čini. (47) Doista vam velim da će mu on povjeriti brigu o svem imetku svome. (48) Ali ako taj zli rob u srcu svome kaže: 'Moj gospodar neće zadugo doći', (49) i počne tući druge robove, te jesti i piti s pijanicama, (50) gospodar će toga roba doći u dan kad on to ne bude očekivao i u čas koji on ne sluti, (51) pa će ga žestoko išibati i mjesto mu među licemjerima odrediti; na tome će mjestu nastati plač i škrgut zuba.

Priča o deset djevice

25 Tad će se kraljevstvo nebesko moći uporediti s deset djevice koje uzeše svoje svjetiljke i iziđoše u susret mladoženji. (2) Pet ih bijaše ludih, a pet pametnih. (3) Iako one lude uzeše svoje svjetiljke, ne uzeše ulja s njima, (4) a pametne uzeše ulja u posudama zajedno sa svojim svjetilkama. (5) I kako se mladoženja bio zabavio, sve bijahu pospane, te zaspale. (6) Ali u ponoć neko povika: 'Eto mladoženje! Izidite da ga dočekate!' (7) Tad ustadoše sve one djevice i pripremiše svoje svjetiljke. (8) One lude rekoše onim pametnim: 'Dajte nam svoga ulja, jer nam se svjetiljke gase.' (9) Ali pametne odgovoriše: 'Ne, neće doteći i nama i vama, nego idite trgovcima pa sebi kupite.' (10) I dok su išle u kupovinu, mladoženja dođe, pa

one koje bijahu spremne udoše s njim na svadbu, i vrata se zatvoriše. (11) Poslije dođoše i one druge djevice te rekoše: 'Gospodaru, gospodaru, otvori nam!' (12) Ali on odgovori: 'Doista vam velim: ja vas ne poznajem.' (13) Zato pazite, jer vi ne znate ni dana ni časa.⁶⁰

Povjereni talenti

(14) Kraljevstvo je nebesko kao čovjek koji treba poći na put, te je pozvao svoje sluge i povjerio im imovinu svoju. (15) Jednom dade pet talenata, drugom dva, a trećem jedan, svakome prema sposobnosti njegovoj, te otputova. (16) Onaj koji bješe primio pet talenata odmah ode i počeo trgovati s njima te zaradi još pet. (17) Isto tako, onaj koji bješe primio dva talenta zaradi još dva. (18) A onaj koji bješe primio jedan talenat ode i iskopa rupu u zemlji te tu sakri novac gospodara svoga.

(19) Poslije dugo vremena gospodar tih robova dođe i sredi račune s njima. (20) Onaj koji bješe primio pet talenata pristupi i donese još pet talenata govoreći: 'Gospodaru, povjerio si mi pet talenata. Ja sam, evo, zaradio još pet talenata.' (21) Gospodar mu njegov reče: 'Dobro, valjani i vjerni robe. Bio si vjeran s malo stvari, ja ću ti dati da vodiš brigu o mnogim stvarima; sudjeluj u veselju gospodara svoga.'

(22) Pristupi i onaj koji bješe primio dva talenta te reče: 'Gospodaru, povjerio si mi dva talenta. Ja sam, evo, zaradio još dva talenta.' (23) Gospodar mu njegov reče: 'Dobro, valjani i vjerni robe. Bio si vjeran s malo stvari, ja ću ti dati da vodiš brigu o mnogim stvarima; sudjeluj u veselju gospodara svoga.'

(24) Potom pristupi i onaj koji bješe primio jedan talenat te reče: 'Gospodaru, ja sam znao da si ti tvrd čovjek, da žanješ gdje nisi sijao i kupiš gdje nisi sjemena posijao, (25) pa sam se pobojavao i otišao te sakrio tvoj talenat u zemlju. Evo ti što je tvoje.'

(26) Ali gospodar njegov odgovori i reče mu: 'Nevaljali, lijeni robe! Znao si da ja žanjem gdje nisam sijao i kupim gdje nisam sjemena posijao? (27) Zato si trebao moj novac dati pod interes, pa bih ja po dolasku dobio natrag svoj novac s kamatom. (28) Oduzmite mu zato taj talenat i podajte ga onom koji ima deset talenata!'

⁶⁰ Tj. ne znate kad će doći Sin Čovječiji.

(29) Jer svakome ko ima, još će se dati, i on će imati napretek, a od onoga koji nema oduzet će se i ono što ima. (30) A toga bezvrijednog slugu, njega izbacite vani u tamu; tamo će nastati plač i škrgut zuba.'

Posljednji sud

(31) A kad Sin Čovječiji dođe u svojoj slavi, i svi anđeli s njim, on će tada sjesti na slavno prijestolje svoje. (32) Svi će se narodi okupiti pred njim, a on će ih razdvojiti jedne od drugih kao što pastir razdvaja ovce od koza; (33) i postaviti će ovce sebi s desne strane, a koze s lijeve.

(34) Onda će kralj reći onima sa svoje desne strane: 'Dođite, vi koje je blagoslovio Otac moj, naslijedite kraljevstvo koje vam je pripremljeno od postanka svijeta. (35) Jer ja bijah gladan, i vi mi dadoste da jedem; bijah žedan, i vi me napojiste; bijah stranac, i vi me primiste; (36) bijah go, i vi me obukoste; bijah bolestan, i vi me njegovaste; bijah u tamnici, i vi mi dodoste.' (37) Tad će mu pravedni odgovoriti: 'Gospodine, kad te vidjesmo gladna pa te nahranismo, ili žedna pa te napojismo? (38) I kad te vidjesmo kao stranca pa te primismo, ili gola pa te obukosmo? (39) Kad te vidjesmo bolesna, ili u tamnici, pa ti dođosmo?' (40) Kralj će odgovoriti i reći im: 'Doista vam velim: onoliko koliko ste učinili jednom od ove moje braće, baš onom najmanjem, toliko ste učinili meni.'

(41) Onda će reći i onima sa svoje lijeve strane: 'Idite od mene, prokletnici, u vječnu vatru koja je pripremljena đavolu i anđelima njegovim, (42) jer ja bijah gladan, a vi mi ne dadoste da jedem; bijah žedan, a vi me ne napojiste; (43) bijah stranac, a vi me ne primiste; go, a vi me ne obukoste; bolestan i u tamnici, a vi me ne njegovaste.' (44) Onda će mu i oni reći: 'Gospodine, kad smo te vidjeli gladna, ili žedna, ili kao stranca, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i nismo se postarali za te?' (45) Tad će im on odgovoriti: 'Doista vam velim: onoliko koliko niste učinili jednom od ovih najmanjih, toliko niste učinili ni meni.' (46) Ovi će otići u vječnu kaznu, a pravedni u život vječni.'

Zavjera da se ubije Isus

26 Kad Isus dovrši sve te riječi, reče učenicima svojim: (2) "Vi znate da je Pesah za dva dana i da će Sin Čovječiji biti predat da se razapne."

(3) Tad se svećenički poglavari i narodne starijše okupiše u palači velikog svećenika, koji se zvao Kajafa, (4) i skovaše zavjeru da potajno uhvate Isusa i ubiju ga. (5) Ali govorahu: "Ne za blagdana, da ne nastane metež u narodu."

Isus je pomazan u Betaniji

(6) I dok je Isus bio u Betaniji, u kući Šimona, koji je nekoć imao gubu, (7) dođe mu neka žena s alabastrenom bočicom veoma skupocjena mirisa te mu ga izli po glavi dok je on ležao naslonjen za stolom. (8) Ali kad to vidješe učenici, naljutiše se i rekoše: "Čemu ovo rasipanje? (9) Ta moglo se to skupo prodati, a novac dati siromasima!"

(10) Ali im Isus, znajući to, reče: "Zašto dosađujete toj ženi? Ona je meni učinila dobro djelo. (11) Ta vi uvijek imate siromahe sa sobom, ali mene nećete uvijek imati. (12) Kad je ona izlila ovaj miris na moje tijelo, učinila je to da me pripremi za ukop. (13) Doista vam velim: gdje se god bude propovijedala ova Radosna vijest po cijelome svijetu, govorit će se i o onome što je ova žena učinila, u spomen na nju."

Judino izdajstvo

(14) Potom jedan od dvanaesterice po imenu Juda Iskariot ode glavnim svećenicima (15) i reče: "Šta ćete mi dati da vam ga izdam?" I dadoše mu trideset srebrenjaka. (16) Otada on poče gledati da izda Isusa.

Posljednji Pesah

(17) Na prvi dan Blagdana beskvasnog hljeba učenicima dadoše Isusu i upitaše: "Gdje hoćeš da ti pripremimo da jedeš za Pesah?"

(18) A on reče: "Idite u grad tom i tom čovjeku pa mu recite: 'Učitelj kaže: Moje se vrijeme primaklo; svetkovat ću Pesah u tvojoj kući s učenicima svojim.' " (19) Učenici učiniše kako ih Isus uputi, i pripremiše jelo za Pesah.

(20) Kad pade večer, Isus je ležao naslonjen za stolom s dvanaestericom. (21) Dok su jeli, on reče: "Doista vam velim da će me jedan od vas izdati."

(22) Veoma se ražalostivši, jedan za drugim stadoše govoriti: "Zbilja, da nisam ja, Gospodine?"

(23) A on odgovori: "Onaj koji je umočio svoju ruku sa mnom u zdjelu, taj će me izdati. (24) Sinu Čovječijem valja poći, baš kao što je i zapisano o

njemu, ali teško tom čovjeku koji izda Sina Čovječijeg! Bolje bi tom čovjeku bilo da se nije ni rodio.” (25) A Juda, koji ga izdade, reče: “Zbilja, da nisam ja, učiteljju?”

Isus mu reče: “Sam si to rekao.”

Gospodinova večera

(26) Dok su jeli, Isus uze hljeb i, pošto ga blagoslovi, razlomi ga pa ga dade učenicima i reče: “Uzmite, jedite; ovo je tijelo moje.” (27) I kad uze pehar i zahvali, dade ga njima govoreći: “Pijte iz njega, svi, (28) jer ovo je moja krv, krv saveza, koja se izliva za mnoge, za oprostjenje grijeha. (29) Ali velim vam: ja neću piti od ovog ploda vinove loze odsada pa do onog dana kad ga budem pio nova s vama u kraljevstvu Oca svoga.”

Isus predskazuje da će ga se Petar odreći

(30) Pošto otpjevaše hvalospjev, iziđoše na Maslinsku goru.

(31) Tad im Isus reče: “Vi ćete svi zabludjeti zbog onog što će sa mnom biti večeras, jer zapisano je: ‘Ja ću oboriti pastira, i ovce u stadu će se razbježati.’ (32) Ali kad ja uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju.”

(33) Petar mu reče: “Makar svi zabludjeli zbog onog što će s tobom biti, ja nikada zabludjeti neću.”

(34) Isus mu odgovori: “Doista ti velim da ćeš me se ti još večeras, prije negoli pijetao zakukuriječe, tri puta odreći.”

(35) Petar mu reče: “Makar morao s tobom umrijeti, odreći te se neću!” Isto kazaše i svi učenici.

Molitva u Getsemanu

(36) Potom Isus dođe s njima u mjesto koje se zove Getsemani te reče učenicima svojim: “Sjedite ovdje dok ja odem tamo i pomolim se.” (37) I povede on sa sobom Petra i dva sina Zebedejeva, i spopade ga žalost i tjeskoba. (38) Onda im reče: “Duša je moja veoma žalosna, nasmrt; ostanite ovdje i bdijte sa mnom.”

(39) I ode malo dalje od njih te pade licem na tlo pa se pomoli: “Oče moj, ako je moguće, neka me mimoide ovaj pehar⁶¹, ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.” (40) Potom dođe k učenicima i nađe ih gdje spavaju te reče Petru: “Tako, niste

mogli sa mnom jedan sat bdjeti? (41) Bdijte i molite da ne padnete u kušnju! Vaš duh bi htio, ali je ljudska narav slaba.”

(42) Onda ode i drugi put te se pomoli: “Oče moj, ako ovo ne može proći dok ga ne popijem, neka bude po volji tvojoj.” (43) I opet dođe i nađe ih gdje spavaju, jer im oči bijahu teške. (44) Onda ih opet ostavi pa ode i pomoli se treći put, još jednom govoreći isto. (45) Potom dođe učenicima i reče im: “Je li još spavate i odmarate se? Evo, na pomolu je čas, i Sin Čovječiji predaje se u ruke grešnicima. (46) Ustajte, hajdemo! Evo, dolazi izdajnik moj!”

Isus izdan i uhapšen

(47) Dok je on još govorio, gle, dođe Juda, jedan od dvanaesterice, u pratnji goleme svjetine s mačevima i toljagama, od svećeničkih poglavara i narodnih starješina. (48) Njegov im izdajnik bijaše dao znak rekavši: “Koga poljubim, taj je; njega zgrabite.” (49) I smjesta Juda pristupi Isusu govoreći: “Pozdravljam te, učitelju!”, te ga poljubi.

(50) A Isus mu odgovori: “Prijatelju, učini ono radi čega si došao.” Tad dođoše i zgrabiše Isusa rukama te ga uhapsiše.

(51) I gle, jedan od onih koji su bili s Isusom posegnu rukom i trgnu mač svoj te udari slugu velikog svećenika i odsiječe mu uho. (52) Isus mu tad reče: “Vrati mač svoj na njegovo mjesto, jer svi koji se hvataju mača od mača će poginuti. (53) Ili misliš da ja ne mogu zamoliti Oca svog, i on će mi odmah poslati više od dvanaest legija anđela? (54) Kako će se onda ispuniti Pisma, u kojima se kaže da ovako mora biti?”

(55) Tad Isus reče svjetini: “Jeste li izišli s mačevima i toljagama da me uhvatite kao razbojnika? Svaki dan sjedio sam u hramu i podučavao, a vi me niste uhvatili. (56) Ali sve se ovo dogodilo da se ispune Pisma proročka.” Tad ga svi učenici ostaviše i pobjgoše.

Isus pred Velikim vijćem

(57) Oni koji zgrabiše Isusa odvedoše ga Kajafi, velikom svećeniku, u čijoj se kući bijahu sastali pismoznanci i starješine. (58) A Petar ga je izdaleka slijedio sve do dvorišta velikog svećenika, te uđe pa sjede sa slugama da vidi kakav će ishod biti.

(59) Svećenički poglavari i cijelo Vijeće uporno su pokušavali dobiti lažno svjedočenje protiv Isusa,

⁶¹ Pehar – simbol muka.

da bi ga ubili. (60) Ali ne nađoše ga, iako je pristupilo mnogo lažnih svjedoka. Naposlijetku pristupiše dvojica (61) te rekoše: "Ovaj je čovjek izjavio: 'Ja mogu uništiti hram Božiji i obnoviti ga za tri dana.'"

(62) Tad veliki svećenik ustade pa ga upita: "Zar nemaš šta odgovoriti? Šta to ovi ljude svjedoče protiv tebe?" (63) Isus je i dalje šutio. Veliki mu svećenik reče: "Zaklinjem te živim Bogom da nam kažeš jesi li ti Pomazanik, sin Božiji."

(64) Isus mu reče: "Sam si to rekao; ali ja vama kažem: poslije ovoga vi ćete vidjeti Sina Čovječijega gdje sjedi s desnu stranu Moćnoga i dolazi na oblacima nebeskim."

(65) Tad veliki svećenik razdera svoje haljine i reče: "Hulio je! Čemu nam više trebaju svjedoci? Eto, vi ste sad čuli kako huli! (66) Kakva je vaša presuda?"

Oni odgovoriše: "Zasluguje smrt!"

(67) Potom ga pljunuše u lice i istukoše ga pesnicama, a drugi ga udarahu iza ušiju (68) govoreći: "Proriči nam, Pomazaniče, ko te udario!"

Petrovo odricanje od Isusa

(69) Petar je sjedio napolju u dvorištu. I dođe mu jedna sluškinja te reče: "I ti si bio s Isusom Galilejcem."

(70) Ali on to pred svima zanijeka govoreći: "Ne znam o čemu govoriš."

(71) Kad krenu prema kapiji, druga ga sluškinja ugleda i reče onima koji su tamo bili: "Ovaj je čovjek bio s Isusom Nazarećaninom."

(72) I on opet zanijeka zaklinjući se: "Ja ne poznajem toga čovjeka."

(73) Malo poslije oni koji su tu stajali priđoše i rekoše Petru: "Sigurno si i ti jedan od njih, jer te i govor tvoj odaje."

(74) On tada poče preklinjati i zaklinjati se: "Ja ne poznajem toga čovjeka!"

I odmah pijetao zakukurijeka. (75) I sjeti se Petar riječi Isusovih: "Prije nego što pijetao zakukurijeće, ti ćeš me se tri puta odreći." I iziđe te gorko zaplaka.

Judino samoubistvo

27 Kad jutro svanu, svi glavni svećenici i narodne starješine donesoše odluku da ubiju Isusa. (2) Svezaše ga te ga odvedoše i izručije upravitelju Pilatu.

(3) Kad Juda, koji ga bješe izdao, vidje da je Isus osuđen, pokaja se te vrati onih trideset srebrenjaka svećeničkim poglavarima i starješinama (4) govoreći: "Zgriješio sam izdavši nevinu krv."

Ali oni rekoše: "Šta te to nas tiče? To je tvoja brigal!"

(5) On baci srebrenjake u hram, udalji se, te ode pa se objesi. (6) Svećenički poglavari uzeše srebrenjake govoreći: "Nije dopušteno da se stave u hramsku riznicu, jer su krvarina." (7) I posavjetovaše se te kupiše tim novcem Lončarevo polje za groblje strancima. (8) Zato se to polje do dana današnjeg zove Polje krvi. (9) Tad se ispuni ono što je rečeno preko proroka Jeremije: "I uzeše trideset srebrenjaka, cijenu onoga kojem cijenu odrediše sinovi Israilovi, (10) i dadoše ih za Lončarevo polje, onako kako mi je Gospod i naredio."

Isus pred upraviteljem Pilatom

(11) I tako Isusa izvedoše pred upravitelja. Upravitelj ga upita: "Jesi li ti kralj Jevreja?"

A Isus mu reče: "Onako je kako ti kažeš."

(12) I dok su ga optuživali glavni svećenici i starješine, on nije odgovarao. (13) Tad ga Pilat upita: "Zar ne čuješ koliko optužbi iznose protiv tebe?" (14) Ali on mu ne odgovori ni na jednu optužbu, pa se upravitelj vrlo začudi.

(15) Upravitelj je za blagdan⁶² običavao pustiti narodu jednog zatvorenika, koga bi oni tražili. (16) U to vrijeme držali su zloglasnog zatvorenika po imenu Baraba⁶³. (17) Tako, kad se narod iskupi, Pilat ih upita: "Koga hoćete da vam pustim? Barabu⁶⁴ ili Isusa zvanog Pomazanik?" (18) Znao je, naime, da su ga iz zavisti predali.

(19) Dok je sjedio na sudačkoj stolici, žena mu njegova poruči: "Ne miješaj se u slučaj tog pravедnika, jer sinoć sam se mnogo napatila u snu zbog njega."

(20) Ali glavni svećenici i starješine navratiliše svjetinu da traže Barabu, a da se Isus pogubi. (21) Upravitelj ih opet upita: "Koju od ove dvojice hoćete da vam pustim?"

A oni odgovoriše: "Barabu!"

(22) Pilat ih upita: "Šta ću onda učiniti s Isusom zvanim Pomazanik?"

Svi rekoše: "Neka se razapne!"

⁶² Tj. Pesah.

⁶³ U nekim rukopisima stoji *Isus Baraba*.

⁶⁴ U nekim rukopisima stoji *Isusa Barabu*.

(23) On upita: "Zašto? Kakvo je zlo učinio?"
A oni još jače zavikaše: "Neka se razapne!"

(24) Kad Pilat vidje da ništa ne postiže, i da još metež nastaje, uze vode te opru svoje ruke pred svjetinom, govoreći: "Ja sam nedužan za krv ovoga čovjeka; to je vaša briga."

(25) I sav svijet reče: "Krv njegova neka padne na nas i na djecu našu!"

(26) Tad im on oslobodi Barabu, a Isusa, pošto naredi da ga izbiču, predade da ga razapnu.

Isusu se izruguju

(27) Potom upraviteljevi vojnici uvedoše Isusa u dvorište pretorije⁶⁵ i okupiše oko njega čitavu kohortu⁶⁶. (28) Svukoše ga i ogrnuše grimiznim ogrtačem. (29) I pošto spletoše krunu od trnja, metnuše mu je na glavu, a u desnicu mu trsteni štap. Klečali su pred njim i rugali mu se govoreći: "Živio, kralju Jevreja!" (30) Pljuvali su po njemu i uzimali štap te ga udarali po glavi. (31) Kad mu se narugaše, skinuše s njega ogrtač i obukoše mu njegove haljine. Onda ga izvedoše da ga razapnu.

(32) Dok su izlazili, sretoše nekog čovjeka iz Cirene po imenu Šimon, koga natjeraše da mu ponese križ.

Razapinjanje Isusa na križ

(33) Kad stigoše na mjesto zvano Golgota, što znači Mjesto lobanje, (34) dadoše mu da pije vino pomiješano sa žuč⁶⁷; ali kad ga okusi, ne htjede piti. (35) A kad ga razapeše, bacajući žrijeb razdijeliše među sobom haljine njegove. (36) Potom sjedoše te počеше čuvati stražu kod njega. (37) I staviše mu iznad glave optužbu protiv njega na kojoj je pisalo: "Ovo je Isus, kralj Jevreja."

(38) U to su vrijeme dvojica razbojnika bila razapeta s njim, jedan s desne, a drugi s lijeve strane. (39) Prolaznici su ga grdili mašući glavama (40) i govoreći: "Ti što ćeš uništiti hram i obnoviti ga za tri dana, spasi se! Ako si sin Božiji, siđi s križa."

(41) Isto su mu se tako i glavni svećenici, zajedno s pismoznancima i starješinama, rugali i govorili: (42) "Druge je spasio, sebe ne može spasiti! On je kralj Israilov; neka sad siđe s križa, i mi ćemo vjerovati u njega. (43) On se uzda u Boga; neka ga

Bog sad spasi ako mu je drag. Ta on je rekao: 'Ja sam sin Božiji.'" (44) Istim su ga riječima vrijeđali i oni razbojnici koji su bili razapeti s njim.

Isusova smrt

(45) Od šestoga sata do devetoga sata⁶⁸ tama prekri svu zemlju. (46) Oko devetog sata Isus glasno povika: "Eli, Eli, lema šebaktani?"; to jest: "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?"

(47) Kad to čuše neki od prisutnih, rekoše: "On doziva Iliju." (48) Jedan od njih odmah otrča pa uze spužvu, nakvasi je ukislim vinom te je stavi na štap i dade mu da pije. (49) A ostali rekoše: "Neka, da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi."⁶⁹ (50) A Isus opet povika jakim glasom, te predade duh.

(51) Tada se zastor hramski razdrije nadvoje od vrha do dna, i uzdrma se zemlja, i stijene se rascijepiše. (52) Otvoriše se grobovi, i tijela mnogih pravovjernih koji bijahu zaspali uskrsnuše; (53) i iziđoše iz grobova poslije njegova uskrsnuća te uđoše u sveti grad i ukazaše se mnogima.

(54) Kad stotnik i oni koji su s njim čuvali stražu kod Isusa vidješe zemljotres i druge događaje, silno se uplašio te rekoše: "Uistinu je ovaj bio Sin Božiji!"

(55) Tu bijahu i mnoge žene koje su izdaleka gledale, koje su slijedile Isusa od Galileje i služile mu. (56) Među njima bijahu Marija Magdalena i Marija, majka Jakova i Jozefa, te majka sinova Zebedejevih.

Isusova sahrana

(57) Kad pade večer, dođe neki bogat čovjek iz Arimateje po imenu Jozef, koji i sam bijaše Isusov učenik. (58) Taj čovjek ode Pilatu i zatraži Isusovo tijelo. Pilat tad naredi da mu se ono dade. (59) I Jozef uze tijelo pa ga zavi u čisto laneno platno (60) te ga položi u svoju novu grobnicu uklesanu u stijenu; onda dovalja velik kamen na ulaz u grobnicu i ode. (61) Tu su bile Marija Magdalena i ona druga Marija; sjedile su naspram grobnice.

Straža kod grobnice

(62) Sutradan, u subotu⁷⁰, svećenički poglavari i farizeji okupiše se kod Pilata (63) i rekoše: "Gos-

⁶⁵ Tj. u upraviteljevo sjedište.

⁶⁶ Jedinica od šest stotina vojnika.

⁶⁷ Tj. s gorkim travama.

⁶⁸ Od 12 do 15 sati.

⁶⁹ U nekim ranim rukopisima stoji *A drugi uze koplje i probode mu bok, te potekoše voda i krv*. V. Ivan 19:34.

⁷⁰ Grčki: *U danu poslije dana Pripreme*.

podine, mi se sjećamo da je onaj varalica još dok je bio živ rekao: 'Poslije tri dana ja ću opet oživjeti.' (64) Zato naredi da se grobnica osigura do trećega dana, da učenici njegovi ne bi došli i ukrali ga pa kazali svijetu: 'Digao se iz mrtvih', te bi zadnja obmana bila gora od prve."

(65) Pilat im reče: "Dobit ćete stražu; idite, osigurajte ga kako znate." (66) I oni otiđoše sa stražom i osiguraše grobnicu zapečativši kamen.

Isusovo uskrsnuće

28 Poslije subote, kad je počelo svitati prvoga dana u sedmici⁷¹, Marija Magdalena i ona druga Marija dođoše da pogledaju grob. (2) I gle, dogodi se žestok zemljotres, jer anđeo Gospodnji siđe s neba te dođe i odvalja kamen pa na nj sjede. (3) Lik mu bijaše kao munja, a odjeća bijela kao snijeg. (4) Od straha od njega stražari zadržtaše i padoše na tlo kao mrtvaci. (5) Anđeo reče ženama: "Ne bojte se, jer ja znam da vi tražite Isusa, koji je razapet. (6) On nije ovdje, jer je uskrsnuo, baš kao što je i rekao. Dođite, pogledajte mjesto gdje je ležao. (7) Idite brzo i kažite njegovim učenicima da se on digao iz mrtvih; gle, on ide pred vama u Galileju; tamo ćete ga vidjeti. Upamtite šta sam vam rekao."

(8) I one, u strahu i s velikom radošću, brzo napuštaše grobnicu i otrčaše da to ispriopovijedaju njegovim učenicima. (9) I gle, Isus ih srete i pozdravi

ih. A one mu pristupiše pa ga uhvatiše za noge i preda nj ničice padoše. (10) Tada im Isus reče: "Ne bojte se; idite i poručite mojoj braći da idu u Galileju, i ondje će me vidjeti."

Izvještaj stražara

(11) Dok su one bile na putu, neki od stražara dođoše u grad i javiše svećeničkim poglavarima sve šta se dogodilo. (12) I kad se poglavari svećenički sastadoše sa starješinama i posavjetovaše se, veliku svotu novca dadoše vojnicima (13) govoreći: "Vi kažite: 'Njegovi učenici došli su noću i ukrali ga dok smo mi spavali.' (14) A ako ovo dopre do upraviteljevih ušiju, mi ćemo ga pridobiti i vas nevolje pošteđjeti." (15) I oni uzeše novac i učiniliše kako im je bilo naloženo; a ova se priča raširi među Jevrejima do dana današnjeg.

Veliko poslanstvo

(16) A jedanaesterica učenika zaputiše se u Galileju, na goru koju Isus bješe odredio. (17) Kad ga ugledaše, padoše preda nj ničice, ali neki posumnjaše. (18) I Isus pristupi te im progovori i reče: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. (19) Zato idite i načinite od svih naroda učenike, umaćući ih u vodu u ime Oca i Sina i Duha Svetoga (20) i podučavajući ih da vrše sve što sam ja vama zapovjedio. Evo, ja sam s vama uvijek, do kraja vremena."

⁷¹ Tj. u nedjelju.